

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Vámosújfalú Község Önkormányzata

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	8
Célok.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	29
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	44
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	50
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	56
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	60
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	61
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	62
1. A HEP IT részletei.....	62
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	62
Jövőképünk.....	63
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>).....	64
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	72
3. Megvalósítás.....	76
3.1 A megvalósítás előkészítése	76
3.2 A megvalósítás folyamata	76
3.3 Monitoring és visszacsatolás	78
3.4 Nyilvánosság	79
3.6 Érvényesülés, módosítás	80
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Vámosújfalú Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Fekvése

Vámosújfalú Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a sárospataki járásban, a Miskolc-sátoraljaújhelyi vasútvonal jobb oldalán, Sáradsány és Olaszliszka községek között, a Bodrogtól mint egy 800 m-re északra, a Tolcsva patak mellett fekszik. Területe és határának nagyobb része sík vidék, csak a Tolcsvával határos, a vasútvonalon túli határrész hegyes. Idáig nyúlnak a zempléni hegyek lábai. Földrajzi szempontból azonban tiszta alföldi településnek vehető. A település eredeti földrajzi meghatározója a Bodrog folyó volt. Később a Bodroggal nagyjából párhuzamosan futó Miskolc-sátoraljaújhelyi út lett a települést leginkább befolyásoló tényező. Legújabbban pedig az úttal általában párhuzamosan haladó Miskolc-sátoraljaújhelyi vasútvonal kapott település formáló szerepet.

Története

Vámosújfalú nevét a 14. században említették először, mint vámszedő helyet.

1398-ban Debrői István fiait iktatták be a település birtokába. Az 1400-as években több birtokosa volt, többek között a Deseő, Tornyai, Csicseri Fodor, Sempsei, Leszteméri, Upori, Pataki, Tekes, Martonosi, Nyársapáti, Csékei, Tárczay családok voltak földesurai. Az 1500-as évek közepéig pedig a Sempsei, Czékei, Dobó, Perényi, Soklyósy, Széchenyi, Szent-Ivány, Soós családok birtoka volt. 1567-ben a törökök által elpusztított települések közt tartották számon. 1570 és 1598 között a Henkey, Dobó, Horváth, Magócsy családok birtoka volt. 1598-as összeíráskor kincstári birtok, 1602-ben pedig a pataki uradalomhoz tartozónak írták.

1608-ban Lorántffy Mihály birtokának írták. 1630-ban Lorántffy Zsuzsanna birtoka, majd az ő révén Rákóczi György tulajdonába jutott, a Rákóczi birtokok elkobzása után pedig a kincstárra szállt. A 17. század végére puszta helyé vált és csak a 18. század elején népesült újra. 1720-ban herceg Trautson

¹ Gazdasági program

család kapott rá királyi adományt, majd a család kihalta után ismét a kamarára szállt vissza. Az 1800-as években a herceg Bretzenheim, Tárczay és Szirmay családoké lett. A 20. század elején Zemplén vármegye Tokaji járásához tartozott. Az 1910-es népszámláláskor 648 lakosa volt, melyből 624 volt magyar, 12 horvát. Ebből 206 római katolikus, 84 görög katolikus, 310 református volt.

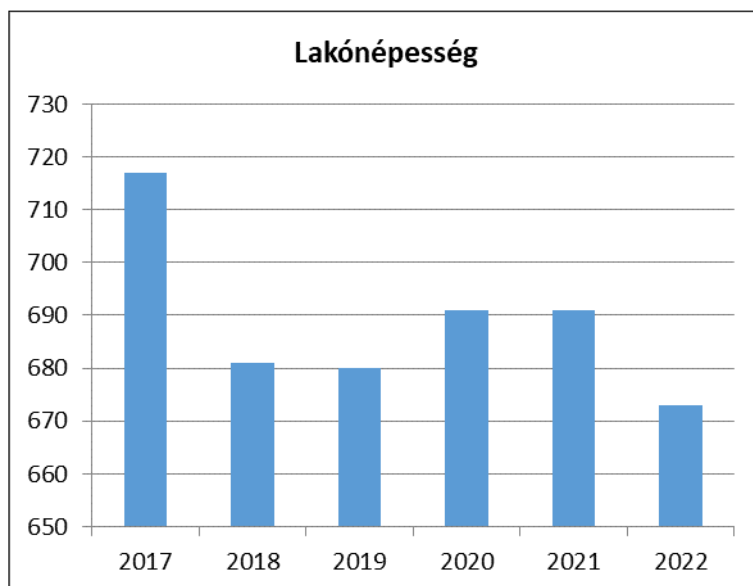
Névéredete

A községben több helységnév magyarázat él. Az egyik szerint az itt járó idegenek gyakran "vérvámot" fizettek, azaz a verekedő, virtuskodó falubeliek gyakran helybenhagyták, sőt meg is ölték az idegeneket. A megmenekültek aztán elhíresztelték a nevezetes vámot szedő falut. Egy másik magyarázat szerint a vámosiak "vámolósak", azaz szeretik megdézsmálni a másét. Egy bölcsesség is keringett róla: "Akit Zsadányban meg nem loptak, Vámoson meg nem vertek, az végig mehetett a világon!" A valóság az, hogy a falu vámhely volt. Nagyon valószínű azonban, hogy előbb volt Újfalú, mint vámhely. Amint láthatjuk a pápai tizedjegyzékben, az 1300-as években a falu első elnevezése már így hangzott: Nova Villa, ami szószerint azt jelenti: új falu. A helyvázlat elsődleges oka minden bizonnyal az árvizek, a Bodrog pusztítása volt. A falu eredetileg a Bodrog folyó partján volt. Innen menekült a falu népe északabbra, Kisvámosra, ahonnan középkori leletek kerültek elő, bizonyítva az egykori település létezését. Ezek "dombos" helyek voltak, alkalmasak a letelepedésre. 1567-ben, 1683-ban a törökök elpusztították a falut, de a település életre kelt, rászolgálva nevére, ismét Újfalú vált belőle. Újratelepülve azonban nem a régi helyén épült újjá, hanem ismét északabbra, a jelentőségében mindinkább növekedő úthoz (a galícia országúthoz) közelebb. Nevét is már innen származtatják: újfalú, mert újonnan új helyre települt és vámos, mert már a XIV. századtól ismeretes vámhely, folyami átkelőhely volt. A falu nevének előforduló változatai: Nova Villa, Woyfolu, Wyfolu, Vyfalú, Wyfalw, Uyfalú, Vamuswy-falu, Vamos wyfalw, Vámosfau, Vamos Uyfalú, Vámos-Újfalú, Vámosújfalú. Van egy nagyon figyelemre méltó forma 1651-ből: Bodrogh Vámos Uyfaluinum.

(Táblák: 1. 2. 3. 4. 5.)

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	717	bázis év
2018	681	94,98%
2019	680	99,85%
2020	691	101,62%
2021	691	100,00%
2022	673	97,40%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

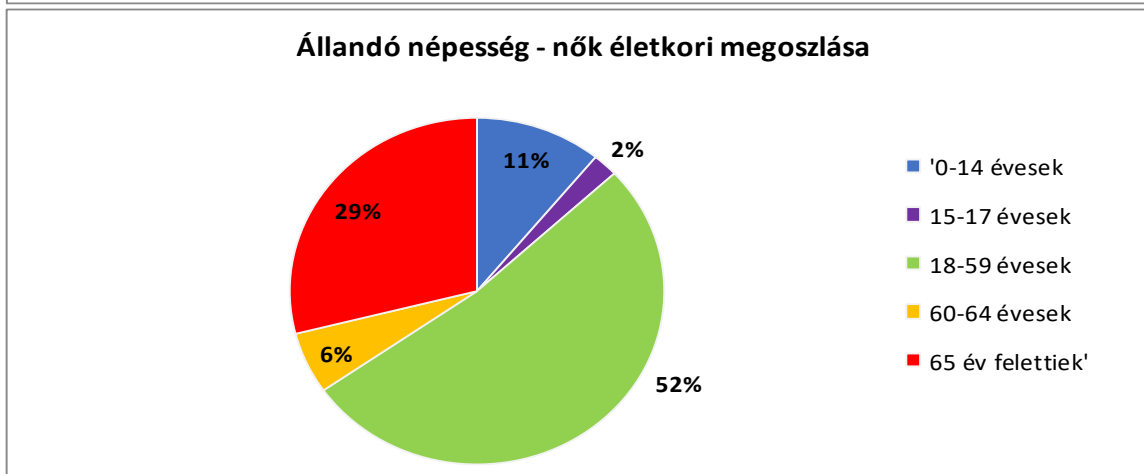
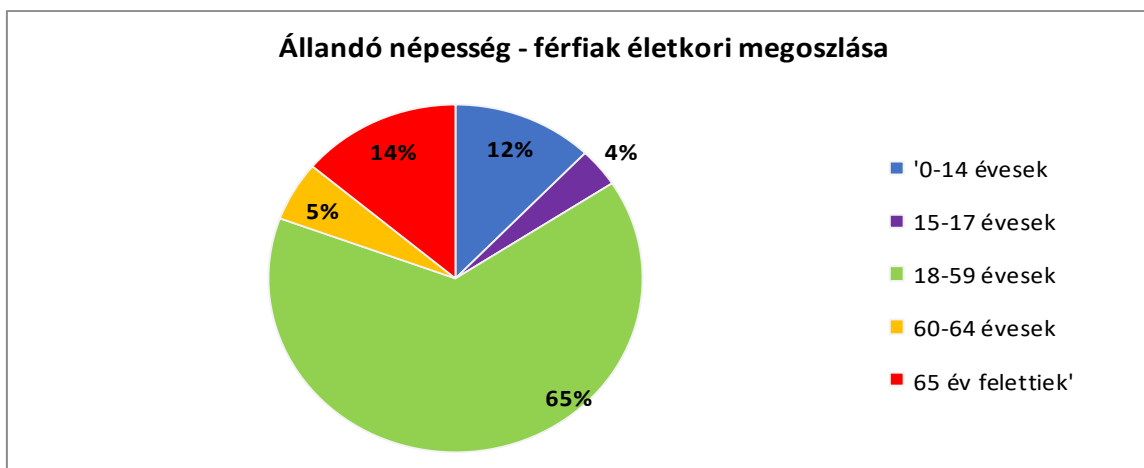

Amint a táblázatból kitűnik a lakónépesség száma, ha nem is nagy arányban, de folyamatos csökkenést mutatott. Egyöntetűen elmondható, hogy 2017-es évhez képest a 2022-es évre 44 fővel csökkent a lakónépesség száma.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	361	366	727	49,66%	50,34%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			16	2,20%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	44	40	84	6,05%	5,50%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	13	8	21	1,79%	1,10%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	234	191	425	32,19%	26,27%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	20	21	41	2,75%	2,89%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	50	106	156	6,88%	14,58%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

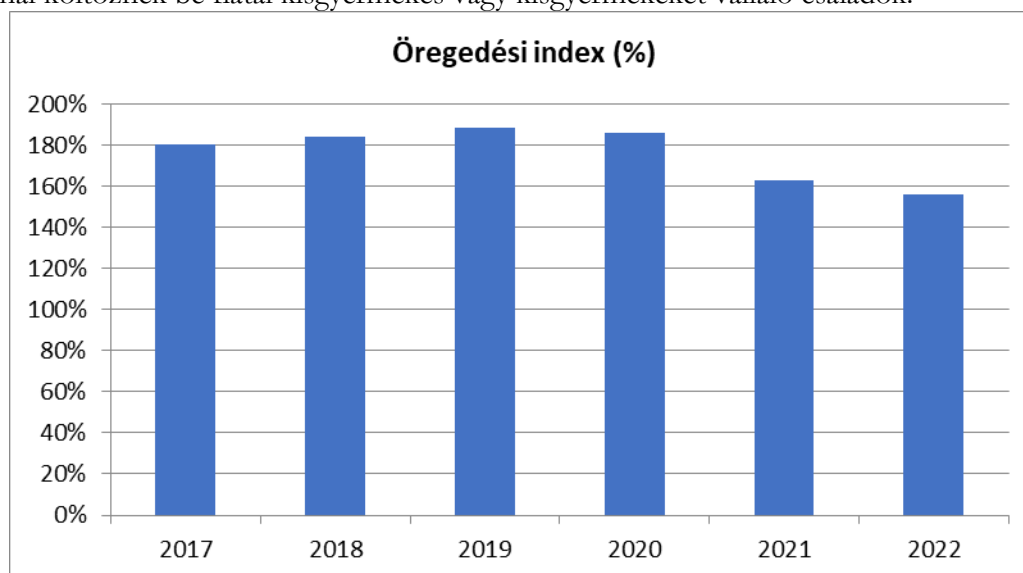
A település korösszetétele kedvező tekintve, hogy az aktív korúak aránya magas. A 65 év feletti nők száma több mint kétszerese, a velük egykorú férfiak számához képest.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	148	82	180,49%
2018	147	80	183,75%
2019	147	78	188,46%
2020	156	84	185,71%
2021	150	92	163,04%
2022	145	93	155,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

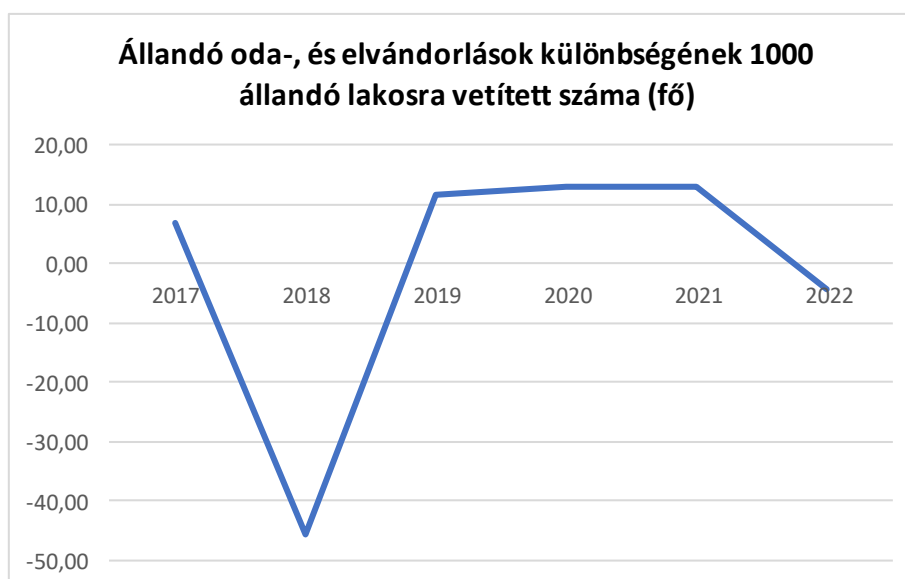
A táblázat alapján megállapítható, hogy 2017-től, a 2020-as évekig kis mértékben, de növekedett az öregedési index. De ha 5 évre nézve vetítjük le a változást akkor a településen az öregedési index csökken. A kedvező falusi családtámogatási rendszer kiépítése miatt a településre nagy számmal költöznek be fiatal kisgyermekes vagy kisgyermeket vállaló családok.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	6,96
2018	-45,78
2019	11,76
2020	13,13
2021	13,02
2022	-4,37

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az összegyűjtött adatokból kimutatható, hogy a településen az odavándorlások száma évről évre nő egyedül a 2018-as évben volt kimagaslóan nagy számú az elvándorlók száma. 2022-es évben ismét az elvándorlók száma növekedett.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-8,36
2018	-8,58
2019	-11,76
2020	4,38
2021	-13,02
2022	-8,75

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen a lakónépesség száma évről évre csökken. A 65 év feletti állandó lakosok száma

magasabb a 0-14 éves korúaknál. Az öregedési index folyamatosan nő az élve születettek és a halálozások számát tekintve. A 2017-as évtől kezdve, a halálozások száma magasabb, mint az élve születéseké. Egyedül a 2020-ban van eltérés ugyanis az évben többen születtek mint ahányan elhaláloztak a községben.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Vámosújfalú település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv

megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapküldetésaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.**

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a **programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzatokról szóló törvény az önkormányzatok számára kötelező jelleggel írja elő a gazdasági program elkészítését és elfogadását. A képviselő testület által elfogadott gazdasági program meghatározza azokat a célkitűzéseket, feladatokat, amelyek megvalósíthatóak. Ez a gazdasági program meghatározza az önkormányzat főbb célkitűzéseit, főbb feladatait, amelyek a költségvetéssel összhangban kell, hogy legyenek, figyelembe véve a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok és az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

Az önkormányzat törekszik a lakosság életminőségének javítására, az ehhez szükséges háttér biztosítására.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az ágazati stratégiákat átszövő, a fogyatékkal élők, nők, roma, mélyszegénységben élők és a gyermekek érdekeit figyelembevevő kiemelt horizontális szempont az akadálymentesség. Az egyes programok, koncepciók a településre vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, és az ezekhez kapcsolódó intézkedéseket.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, a KSH statisztikai adataiból, a Nemzeti Munkaügyi Hivatalból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

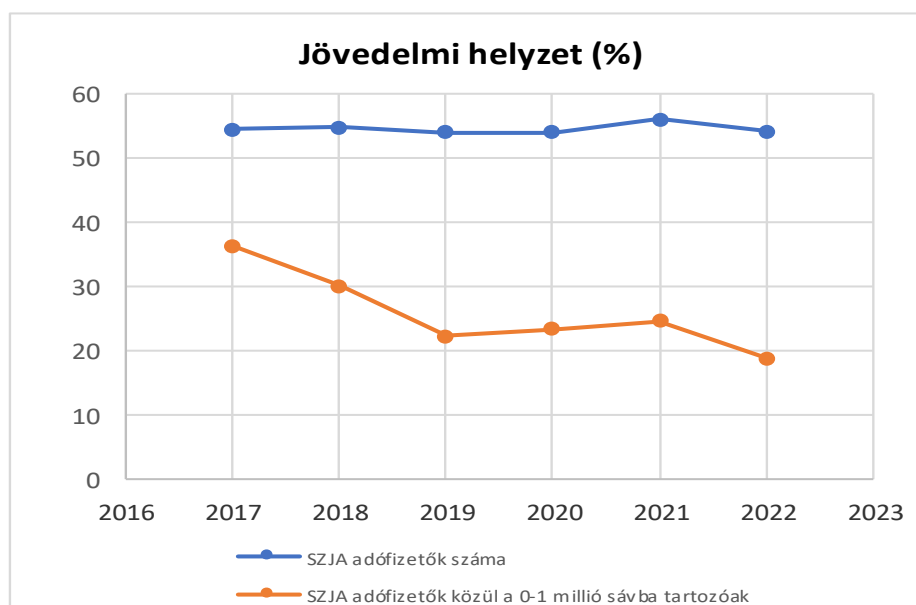
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

(Tábla:3.1.)

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	54,59	36,34
2018	54,92	30,10
2019	54,09	22,31
2020	54,06	23,41
2021	56,04	24,75
2022	52,20	18,90

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az összegyűjtött adatokból kimutatható, hogy a településen az adófizetők száma számottevő százalékban nem változott, de az egyértelmű, hogy 2017-es évhez képest 2022-re nagy mértékű elszegényedés mérhető, amit a nagymértékű infláció és pénzromlás is okozhatott.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

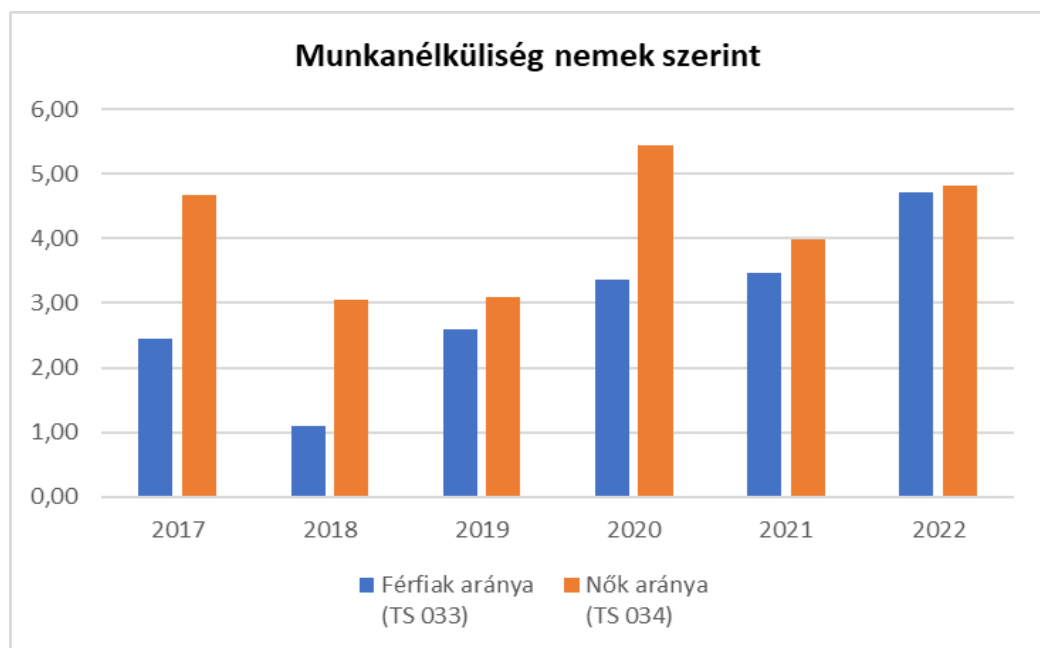
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;
(Tábla:3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.3.)

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	2,45	4,68	3,57%
2018	1,09	3,06	2,08%
2019	2,59	3,10	2,85%
2020	3,37	5,45	4,41%
2021	3,46	3,98	3,72%
2022	4,71	4,82	4,77%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

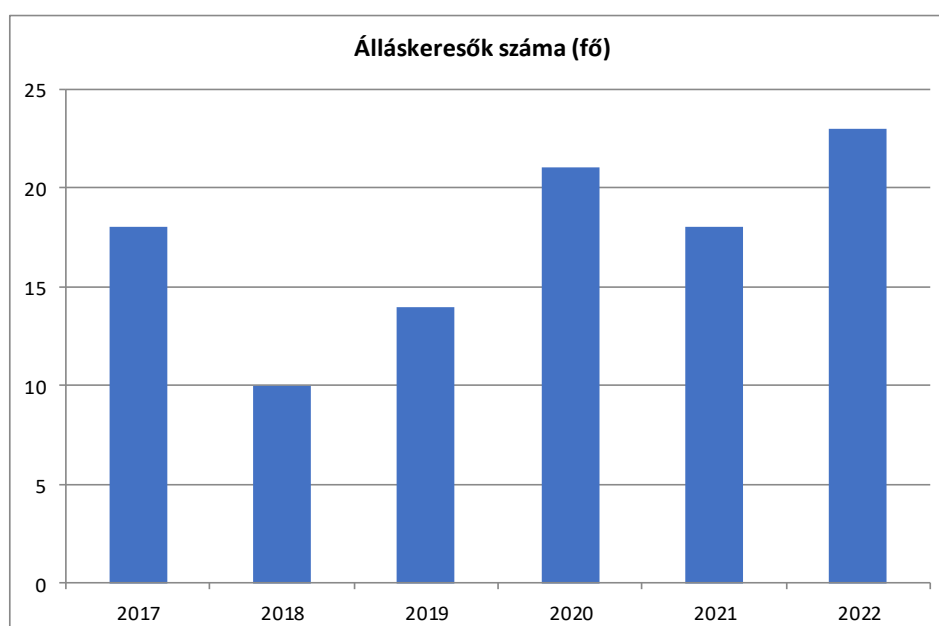
A településen nyilvántartott álláskeresők száma a férfiak arányában jelentősen megnövekedett közel a duplájára. A nőknél ez az aránya csekély növekedést mutat a 2017-es kezdő adathoz képest.

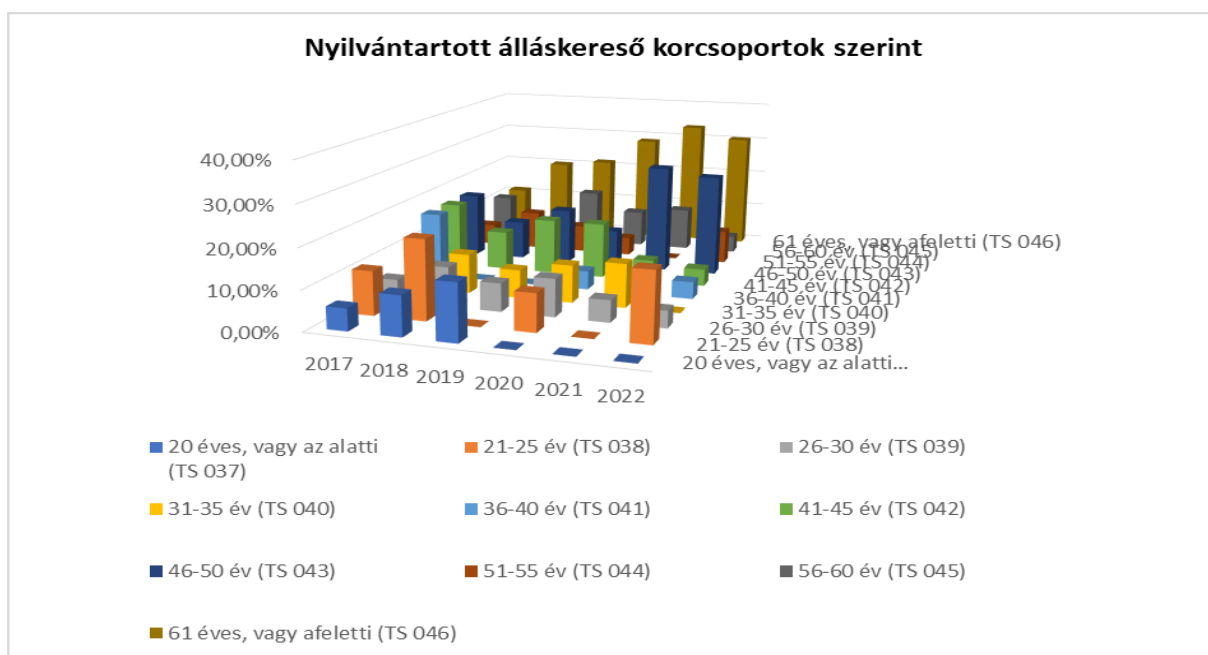

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	18	10	14	21	18	23
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	1,00	2,00	0,00	0,00	0,00
	%	5,56%	10,00%	14,29%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	2,00	2,00	0,00	2,00	0,00	4,00
	%	11,11%	20,00%	0,00%	9,52%	0,00%	17,39%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	1,00	1,00	2,00	1,00	1,00
	%	5,56%	10,00%	7,14%	9,52%	5,56%	4,35%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	1,00	1,00	2,00	2,00	0,00
	%	0,00%	10,00%	7,14%	9,52%	11,11%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	16,67%	0,00%	0,00%	4,76%	5,56%	4,35%
41-45 év (TS 042)	Fő	3,00	1,00	2,00	3,00	1,00	1,00
	%	16,67%	10,00%	14,29%	14,29%	5,56%	4,35%
46-50 év (TS 043)	Fő	3,00	1,00	2,00	2,00	5,00	6,00
	%	16,67%	10,00%	14,29%	9,52%	27,78%	26,09%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00	2,00
	%	5,56%	10,00%	7,14%	4,76%	0,00%	8,70%
56-60 év (TS 045)	Fő	2,00	0,00	2,00	2,00	2,00	1,00
	%	11,11%	0,00%	14,29%	9,52%	11,11%	4,35%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	2,00	3,00	6,00	6,00	7,00
	%	11,11%	20,00%	21,43%	28,57%	33,33%	30,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma hullámzó. A foglalkoztatás szempontjából nehéz helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, és a nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerő piacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

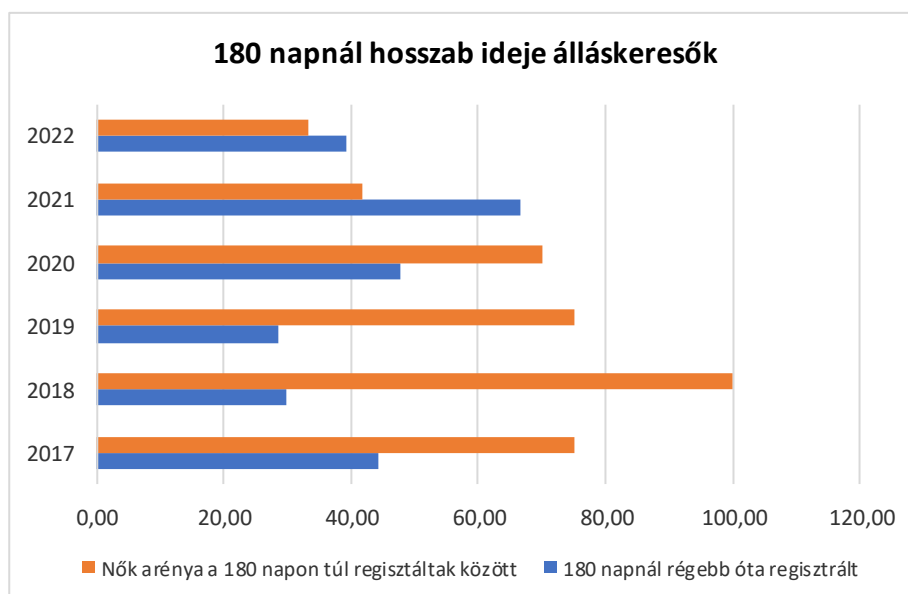

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	44,44	75,00
2018	30,00	100,00
2019	28,57	75,00
2020	47,62	70,00
2021	66,67	41,67
2022	39,13	33,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek arányát egymásra vetítve megállapíthatjuk, hogy átlagosan 50% alatti. Egyedül a 2021-es évben volt 50% feletti a tartós munkanélküliek száma. A nők esetében a munkanélküliek aránya 2017-től 2020-ig közel 70% volt de a 2021-2022-es évben közel a felére csökkent. A tartós munkanélküliek jelentős részénél önértékelési problémák léphetnek fel.

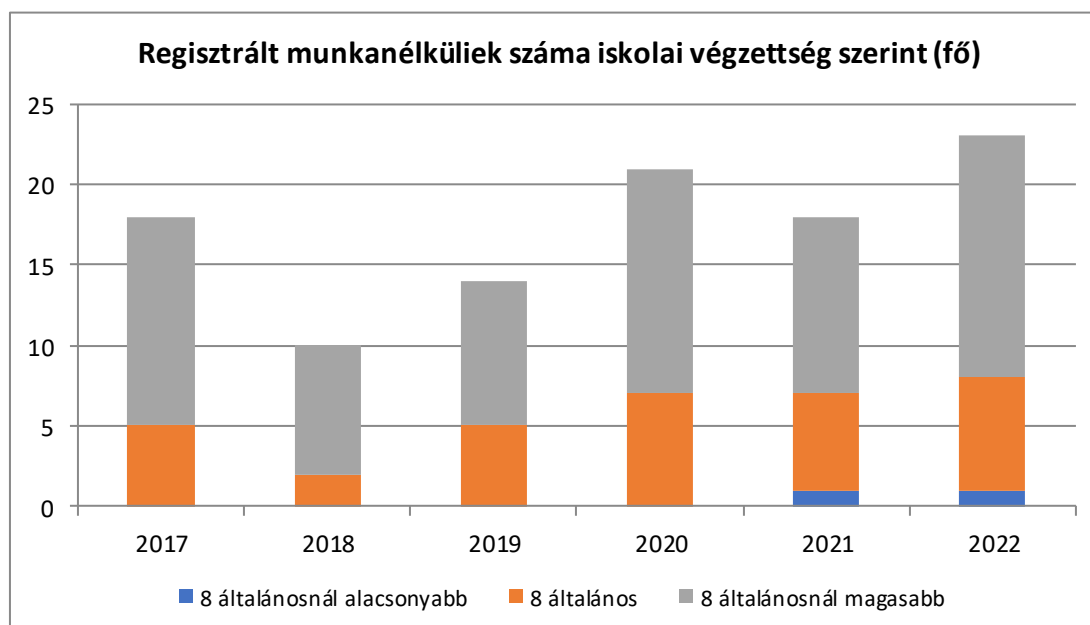
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;
(Tábla:3.2.4.)

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	18	0	0,00%	5	27,78%	13	72,22%
2018	10	0	0,00%	2	20,00%	8	80,00%
2019	14	0	0,00%	5	35,71%	9	64,29%
2020	21	0	0,00%	7	33,33%	14	66,67%
2021	18	1	5,56%	6	33,33%	11	61,11%
2022	23	1	4,35%	7	30,43%	15	65,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek esetében a magasabb iskolai végzettségű lakosokat nagyobb arányban sújtja a munkanélküliség. A 8 általánosanál alacsonyabb végzettségű álláskeresők 2021-es évtől jelentek meg újra elenyésző számban. 8 általánosanál magasabb iskolai végzettségű regisztrált munkanélküliek aránya 2017-ben és 2018-ban az összes nyilvántartott álláskereső a háromnegyedét tették ki, a 2020-as évtől ez az arány a felére csökkent.

A magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők még mindig nehezebben tudnak elhelyezkedni a munkaerő piacon ebben a térségben, de növekszik a 8 általánossal rendelkező regisztrált munkanélküliek aránya is, ez a tény növeli az elvándorló lakosok számát

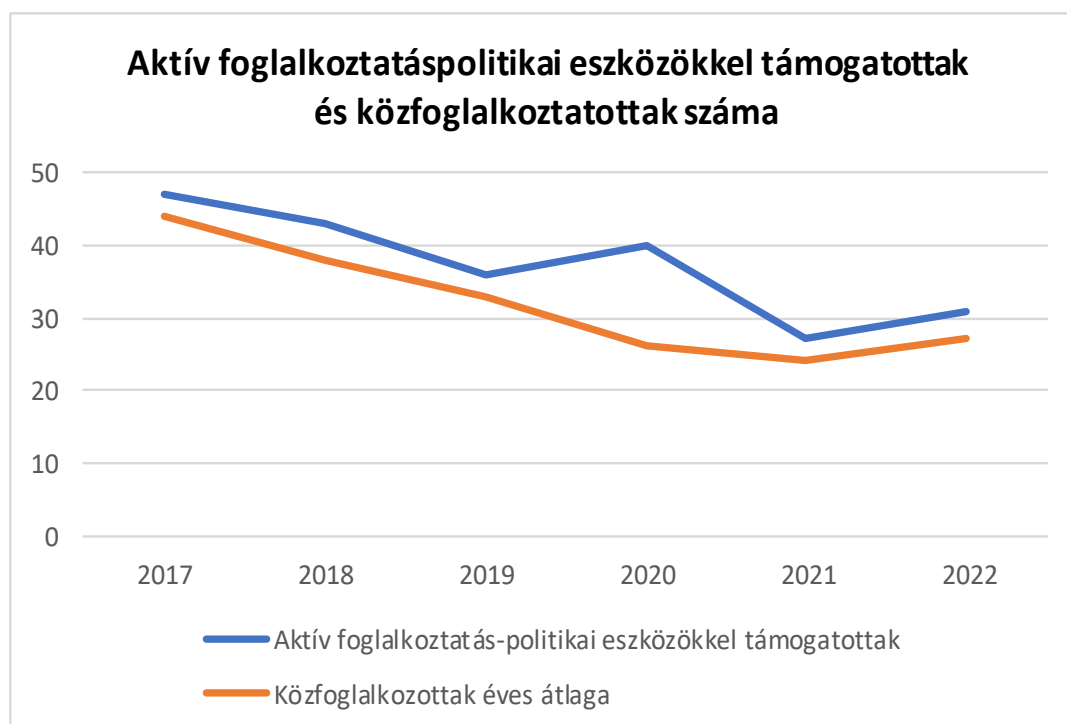

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;
(Tábla:3.2.5.)

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	47	44
2018	43	38
2019	36	33
2020	40	26
2021	27	24
2022	31	27

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Amint a táblázatból látjuk az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma és a közfoglalkoztatottak száma 2017-ről 2022-re egyenes arányban több mint 30%-al csökkent. Ez köszönhető annak is, hogy a közfoglalkoztatottak vagy elérték a nyugdíjkorhatárt és nyugdíjasok lettek, vagy, hogy a közfoglalkoztatással járó kedvezőtlen bérezés miatt ezt a szegmenst elhagyva inkább vállalnak munkaerőpiacon állást, nagyobb bérezéssel.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

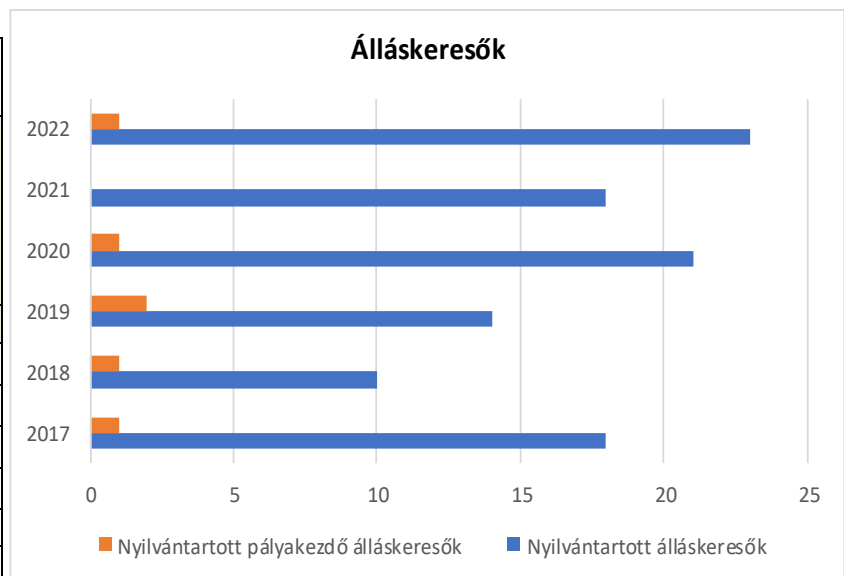
Vámosújfalú község aktív álláskeresői helyben nehezen találnak munkát. A munkát vállaló lakosság kénytelen ingázni a lakóhelye és a munkahelye között. A környező települések, illetve a közel 60 km-re található a megyeszékhely Miskolc több munkavállalási lehetőséget biztosít.

Az utazás miatti idővesztés és a költségek azonban megnehezíti a lakosság számára a lakóhelytől távol lévő munkalehetőség elfogadását. A térség munkaerő piaci helyzetére jellemző, hogy a környező településeken sok esetben az önkormányzat tekinthető a legnagyobb munkaadónak.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

(Tábla:3.2.6.)

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	18	1
2018	10	1
2019	14	2
2020	21	1
2021	18	0
2022	23	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma elenyésző a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva ez az évek során nem változott. A nyilvántartott álláskeresők száma hullámzó. A településen működő vasútvonalnak köszönhetően a munkahelyre történő bejárás is megoldható akár nagyobb távolságra is.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Sárospataki Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya nyújtja a legnagyobb segítséget.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Vámosújfalú Község Önkormányzata a közfoglalkoztatás megszervezése során nagy figyelmet fordít arra, hogy a mélyszegénységben élők, és a roma lakosság számára munkahely lehetőséget tudjon felkínálni.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Tudomásunk szerint a foglalkoztatás területén nincs hátrányos megkülönböztetés.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A Digitális Jólét Program keretében Vámosújfaluban 2 helyen lett ingyenes internethozzáférés biztosítva a Községházában és a Faluházban.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

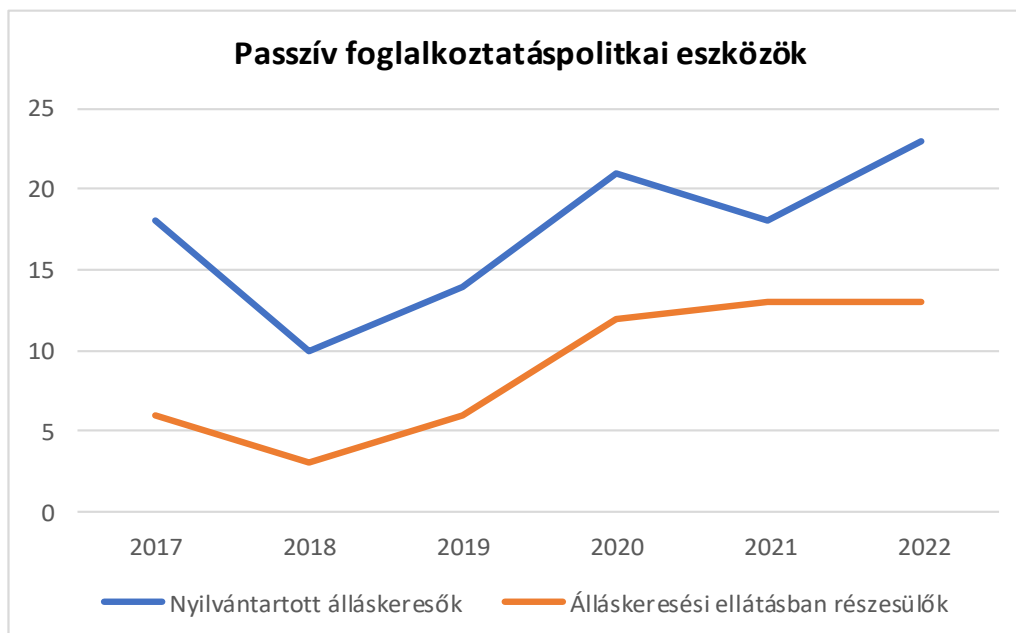
(Tábla:3.3.1.; 3.3.2.; 3.3.3.)

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	18	3,70%	6	33,33%
2018	10	2,20%	3	30,00%
2019	14	3,08%	6	42,86%
2020	21	4,66%	12	57,14%
2021	18	4,01%	13	72,22%
2022	23	5,29%	13	56,52%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A községben a nyilvántartott álláskeresők száma hullámzó, a táblázat alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők közel fele szerzetek jogosultságot álláskeresési járadékra

Ezen ellátás 6 hónap helyett már csak 3 hónapig jár. Ezután az álláskeresők rendszerint elhelyezkednek a munkaerőpiacon vagy közfoglalkoztatásban.

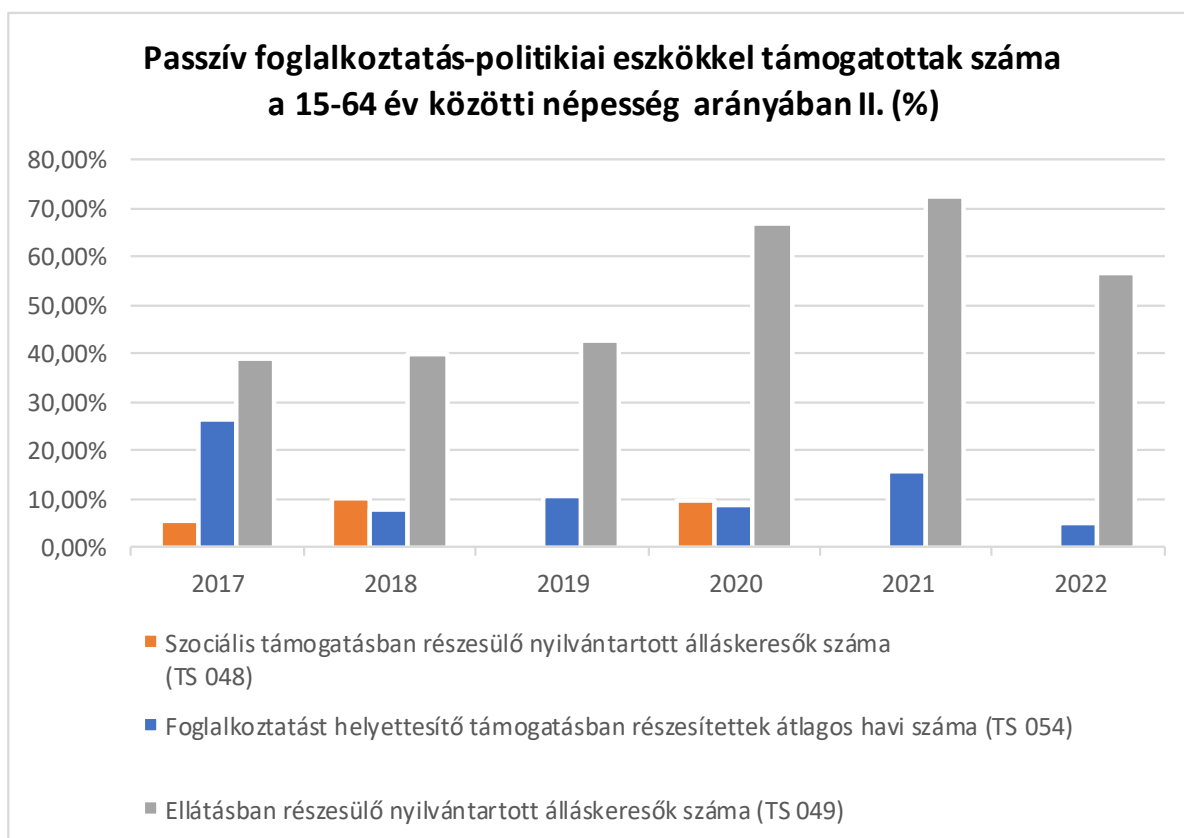

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	1	5,56%	5	26,56%	7	38,89%
2018	1	10,00%	1	7,60%	4	40,00%
2019	0	0,00%	1	10,36%	6	42,86%
2020	2	9,52%	2	8,57%	14	66,67%
2021	0	0,00%	3	15,50%	13	72,22%
2022	0	0,00%	1	4,74%	13	56,52%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A lakosság néhány %-a részesül csak álláskeresési ellátásban, a 2019-ben kezdődött es Covid időszaknak köszönhetően 2020-tól megnőtt az ellátásban részesülők száma.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	1
2018	1
2019	1
2020	1
2021	1
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

A táblázat alapján megállapítható, hogy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma a 2017-es évhez képest nem mutat változást.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

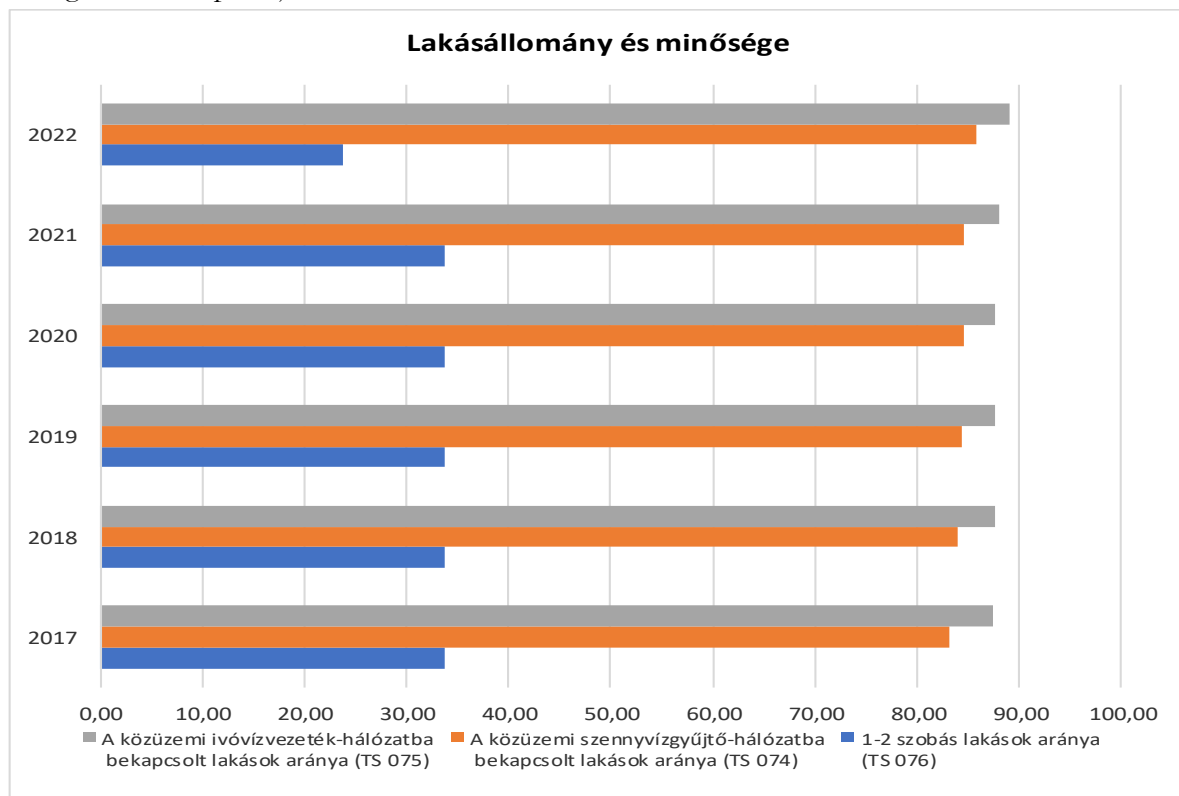
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

(Tábla:3.4.1.)

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TS 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	326	0	0,00	33,74	83,13	87,42
2018	326	0	0,00	33,74	84,05	87,73
2019	326	0	0,00	33,74	84,36	87,73
2020	326	0	0,00	33,74	84,66	87,73
2021	326	0	0,00	33,74	84,66	88,04
2022	323	0	0,00	23,84	85,76	89,16

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Településünkön lakásállomány változás csak a 2022. évben történt ekkor 3 db-bal kevesebb lett, valószínűleg azért, mert megváltoztatták a művelési ágát, az önkormányzatnak nincs tudomása lakásbontásról. Az önkormányzat célja, hogy a vízvezeték és szennyvízgyűjtő hálózatba minél több laskásingatlant bekapcsoljon.

a) bérlakás-állomány

Településünkön bér lakásállomány nincs.

b) szociális lakhatás

Önkormányzatunk bérbe adható szociális lakással nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

településen szociális lakásállomány illetve egyéb lakáscéljára használt lakáscélú ingatlan nincs.

e) lakhatást segítő támogatások

(Tábla:3.4.3.)

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	30	7
2018	28	17
2019	25	10
2020	24	82
2021	22	80
2022	20	241

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatásban részesülők a között nagyszámú a közfoglalkoztatottak aránya. A 2017-es évtől kezdve csökkenő létszámot tapasztalunk, ez azért lehetséges, mert aki előzőleg támogatásban részesült azóta már kikerült a közfoglalkoztatási programból, az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma azért is növekedhetett mert a képviselő-testület újabb és nagyobb ellátotti hálóra vonatkozó rendeletet alkotott.

f) eladósodottság

A tapasztalatok szerint az elmúlt években folyamatosan növekszik a közüzemi szolgáltatók felé hátralékkal rendelkező lakosok száma. Egyre többen veszik igénybe az előre fizetős ún. "kártyás mérőórákat".

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen nincsenek külterületen lévő lakott lakások. A település főutcáján több buszmegálló is van, amivel a lakosok be tudnak jutni a település vasútállomására is, valamint a buszmenetrenden feltüntetett településekre.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Településünkön nem található szegregátum.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

Településünkön nem található szegregátum.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A településen nem található szegregációval veszélyeztetett terület.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

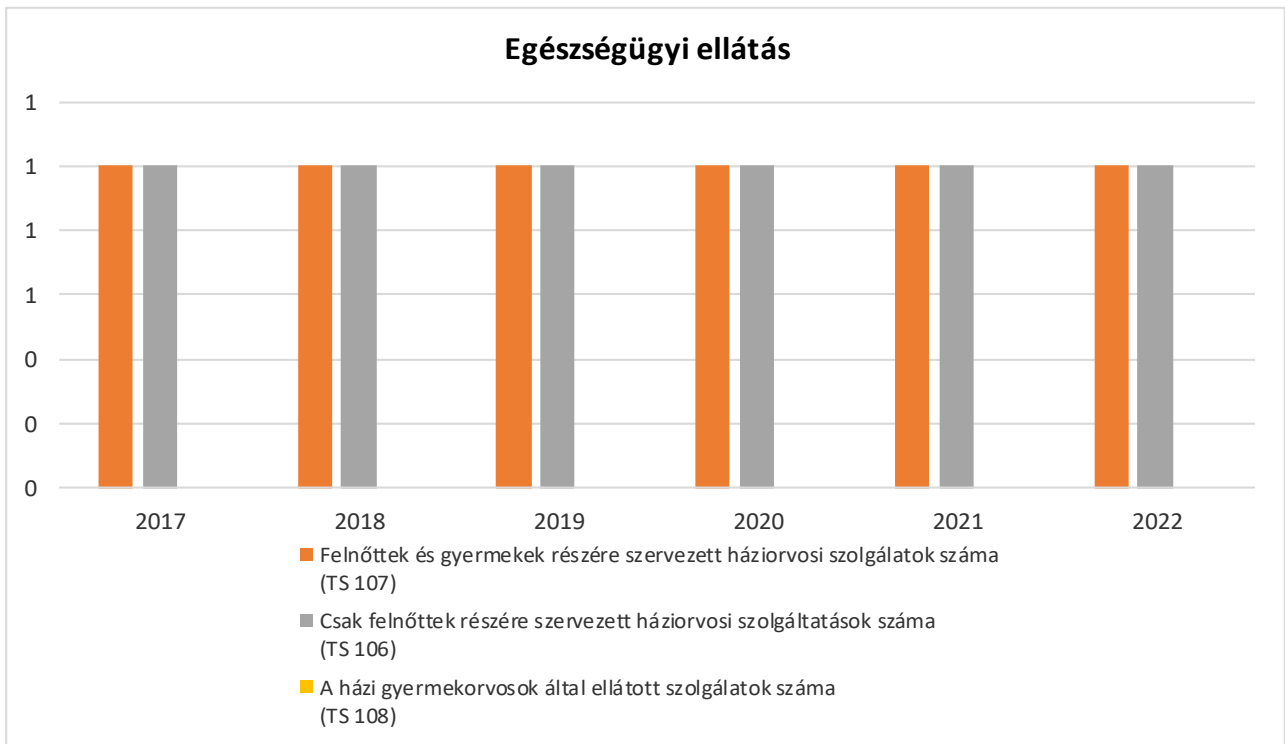
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

(Tábla:3.6.1.)

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	1	0	0	57	7,25
2018	1	1	0	0	59	7,00
2019	1	1	0	0	50	2,58
2020	1	1	0	0	56	2,92
2021	1	1	0	0	56	3,00
2022	1	1	0	0	53	3,32

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községben az orvosi ellátást egy házi orvos végzi, Erdőbénye és Olaszliszka településsel közös foglalkoztatásban. A községben, a 2017-es évtől a 2022-es évig a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma stagnált, viszont az ápolási díjban részesülők száma csökkenő tendenciát mutat, ez arra enged következtetni, hogy a lakosság egészségi állapota javul.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított Vámosújfalun településen az önkormányzati feladatok tekintetében az egészségügyi alapellátás biztosított.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Sárospatakon, Sátoraljaújhelyen biztosított, a településtől 30 km-re található egészségügyi intézményekben.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Vámosújfalun Község Önkormányzata közétkeztetést biztosít az idősek és a gyermekek részére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére állami finanszírozás és támogatás segítségével nyári gyermekétkeztetés keretében napi egyszeri meleg étkezést biztosít. A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek részére az Önkormányzat a nyári szünidei gyermekétkeztetés mellett tavaszi, őszi és téli szünidei étkeztetést is biztosít.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A szabadidőparkban különböző, sporteszközök találhatóak melyet igénybe vehet a község összes lakosa. Az iskolába járó gyerekek az intézményekben veszik ki részüket a sportból. Valamint az elmúlt években többször került megrendezésre a településen Sport és egészségnap is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások a házi segítségnyújtás, étkezés, falugondnoki szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat, családsegítés. A szociális ellátások igyekeznek lefedni a helyi szociális szükségleteket. Valamint a községben az időskoruk valamint a rászorulóknak részére nyomógombos segélyhívó rendszer működik.

g) droprevenciók szolgáltatások:

Az iskolában a rendőrök majdnem minden éven tartanak droprevenciók előadást, valamint, ha a közeli településeken is van ilyen előadás oda az önkormányzat a buszával elszállítja a diákokat.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére nem került sor az önkormányzati alkalmazottak részéről.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

(Tábla:3.6.2.)

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: Önkormányzati adat

A községben Önkormányzati fenntartású Konyha működik, ami ellátja a településen lévő bölcsődét, óvodát, iskolát az időseket, és a szociálisan rászorulókat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

(Tábla:3.7.1.)

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	nincs	810	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községben működik óvoda és iskola rendelkezik tornateremmel. Az önkormányzat pályázat útján az iskolaudvaron külön sporttermet építtette, csak forráshiány miatt áll a projekt.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen élők igyekeznek kerülni a konfliktusokat, a községben élő kis mértékű roma lakosság próbál beilleszkedni a település életébe. A korosztályok közötti együttélés nem okoz gondot.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Vámosújfalui Ifjúságért Alapítvány adományai sokat segítik a helyi iskola és óvoda, bölcsőde felzárkóztatásában.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A Vámosújfalui Ruszin nemzetiségi Önkormányzat többször szokott akár egynapos kirándulásokat, akár egy helyi szalonnasütést szervezni. Az utazások alkalmával a nemzetiséghez kötődő templomokat, múzeumokat, szent helyeket és kastélyokat is meglátogatnak. Valamint külön kórusuk is van nemzetiségi öltözettel, akiket több helyre is hívtak már fellépni az évek során.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Valamint a Vámos Települések Találkozóján minden éven részt vesz a község erre minden korú és nemzetiségű lakost, aki szeretne menni a férőhelynek megfelelően részt vehet. Valamint több az Önkormányzat által szervezett programon pl sportnap, egészségnap, falunap elég sok faluban élő megjelenik. A különböző bálakon akár egyházi akár civil, alapítványi is elég sok helyi lakos részt vesz.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A roma lakosság alacsony száma miatt a településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat, illetve egyéb érdekvédelmi szerv sem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem csak a községben, hanem a környező településeken is kevés a munkalehetőség, így csak a közmunkaprogramban van lehetőség elhelyezkedniük	A munkaprogramokban nagyobb létszámú részvétel, és hosszabb idejű foglalkoztatás, a munkaügyi központ által indított képzésekre való jelentkezés ösztönzése
iskolai végzettség hiánya	beiskolázás
inkább segélyből élnek, vagy idénymunkát végeznek napszámra, minthogy akár közmunkába dolgoznának napi 8 órát.	Nagyobb összegű munkabér, ösztönző álláshelyek

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

(Tábla:4.1.)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	361	366	727	49,66%	50,34%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)				2,20%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	44	40	84	6,05%	5,50%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	13	8	21	1,79%	1,10%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

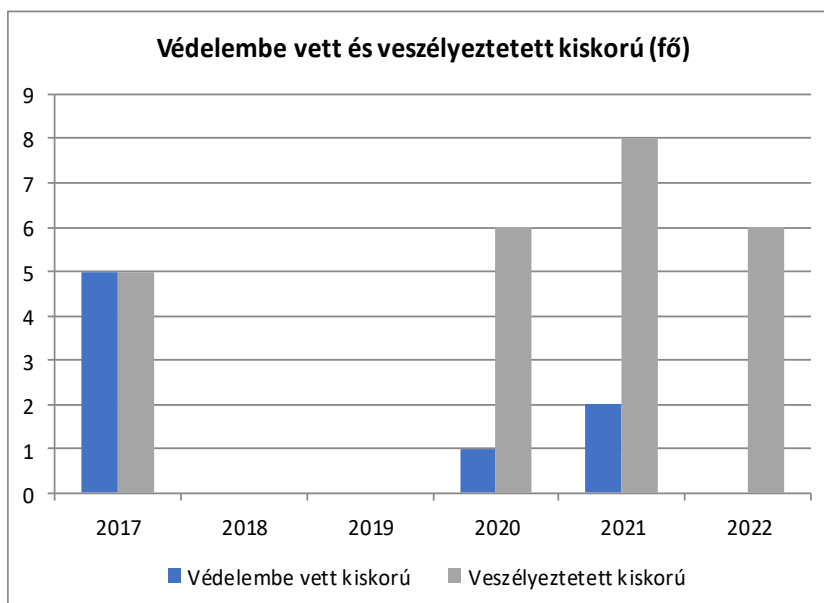
A magyar társadalomban így a településen a férfiak születési aránya mindig nagyobb, mint a nőké, viszont, ha összességében nézzük a népesség számát ott már a nők aránya nagyobb. A két nem közötti eltérés leginkább a 60, 65 év felett vizsgált népességnél észrevehető a nők javára.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

(Tábla:4.1.1.)

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	5	5
2018	0	0
2019	0	0
2020	1	6
2021	2	8
2022	0	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

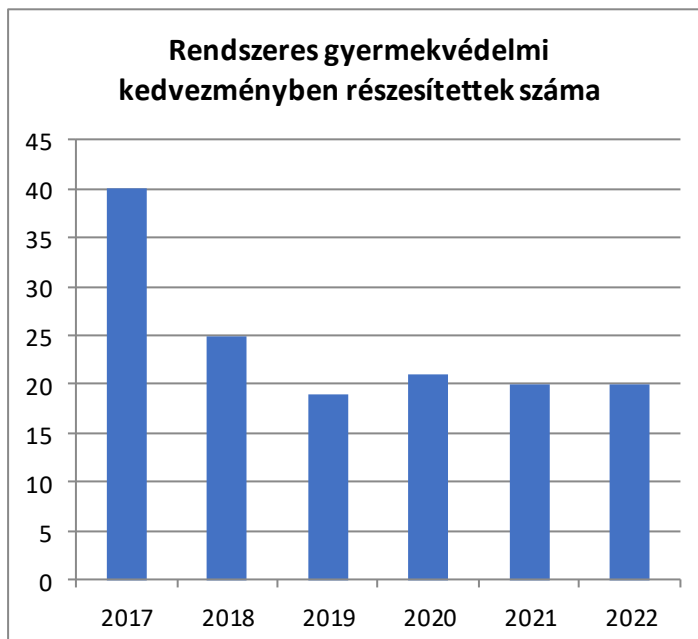
A településen a veszélyeztetett kiskorúak száma a hullámzó értéket mutat a 2017-es évtől kezdve a 2022-es évig. A családsegítő szolgálat, folyamatosan azon munkálkodik, hogy kevesebb gyermek kerüljön ilyen helyzetbe.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint
(Tábla:4.1.2.)

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	40
2018	25
2019	19
2020	21
2021	20
2022	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma a 2017-es évről 2022-es évig duplájára csökkent, ez nagyrészt annak köszönhető, hogy a kedvezményben részesülő gyerekek befejezték iskolai tanulmányaikat, vagy, a szülők jövedelme magasabb lett és így kiestek a támogatottak listájából.

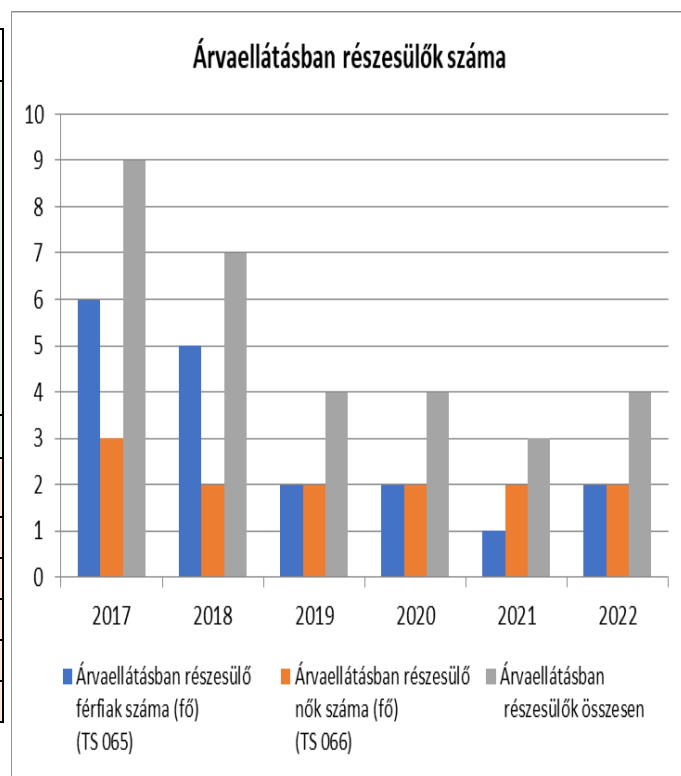

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

(Tábla: 4.1.3.)

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	6	3	9
2018	5	2	7
2019	2	2	4
2020	2	2	4
2021	1	2	3
2022	2	2	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az árvaellátásban részesülők száma minimális a teljes lakosságra vetítve. Szerencsére az ellátottak száma nem mutat növekedő tendenciát, mert sokaknál a szülő elvesztésével egyidőben lelki problémák is keletkezhetnek.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének egyik alapvető feltétele az egészséges étkezés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen vehetik igénybe a napi háromszori étkezést.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A településen élő gyermekek mindegyike rendelkezik magyar állampolgársággal. Az ukrajnai háborútól elmenekült ukrán családanya és lánya tartózkodik a településen menekült státusszal, az ő gyermeke ukrán állampolgárként

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településünkön külföldről visszatért hátrányos helyzetű családban élő gyermek nincs.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem található szegregátum.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

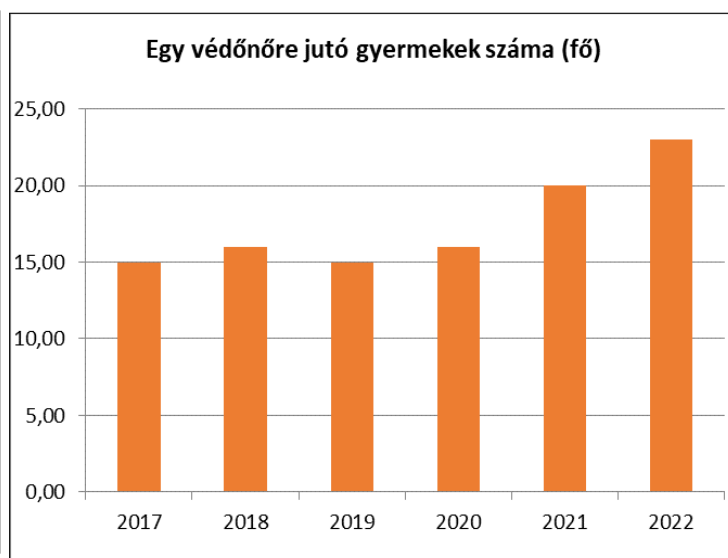
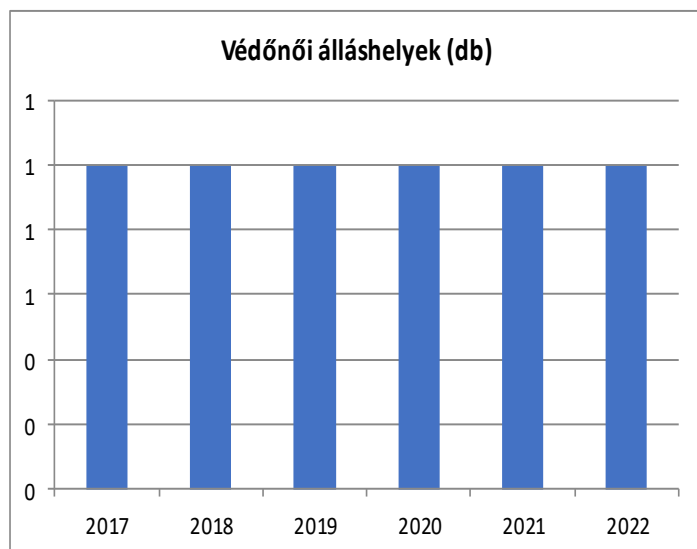
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

(Tábla:4.3.1.)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	1	15	15,00
2018	1	16	16,00
2019	1	15	15,00
2020	1	16	16,00
2021	1	20	20,00
2022	1	23	23,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Vámosújfalú a gesztor település a védőnői szolgálattal és Erdőbénye tartozik még hozzá. A védőnő ellátja a gyermekek egészségügyi ellátásával kapcsolatos feladatokat. Betöltetlen védőnői státusz nincs, a kormány kedvező családpolitikájának köszönhetően egyre több fiatal család költözik a településre és vállal több gyermeket.

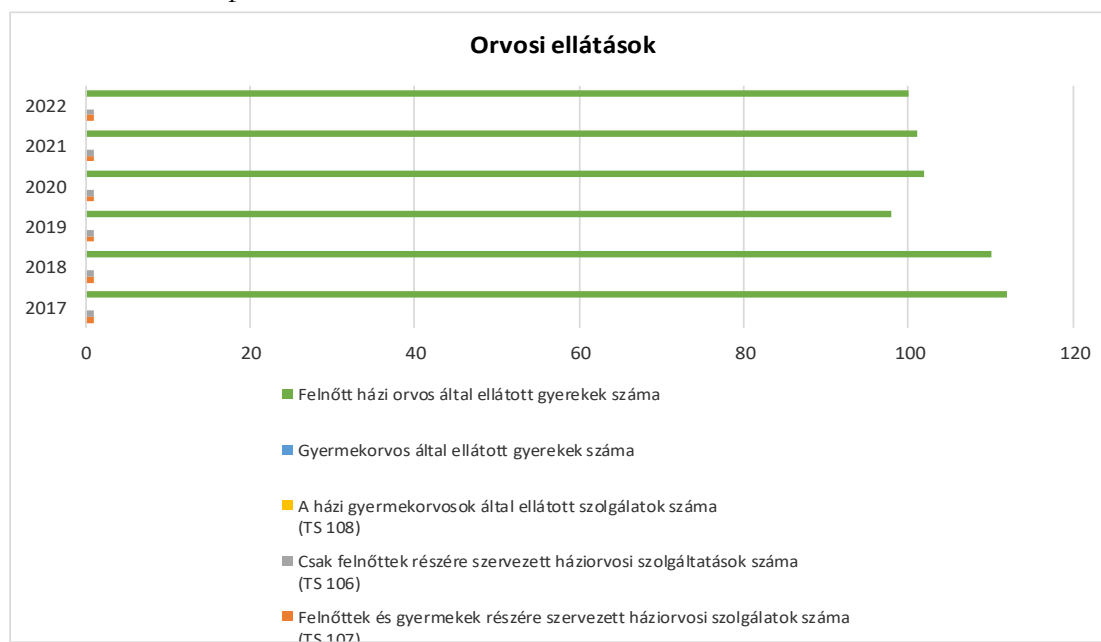
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

(Tábla:4.3.2.)

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	1	0	n.a.	112
2018	1	1	0	n.a.	110
2019	1	1	0	n.a.	98
2020	1	1	0	n.a.	102
2021	1	1	0	n.a.	101
2022	1	1	0	n.a.	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen Olaszliszka és Erdőbénye községgel közösen foglalkoztatunk egy házi orvost. Gyermekorvos nincs a településen.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

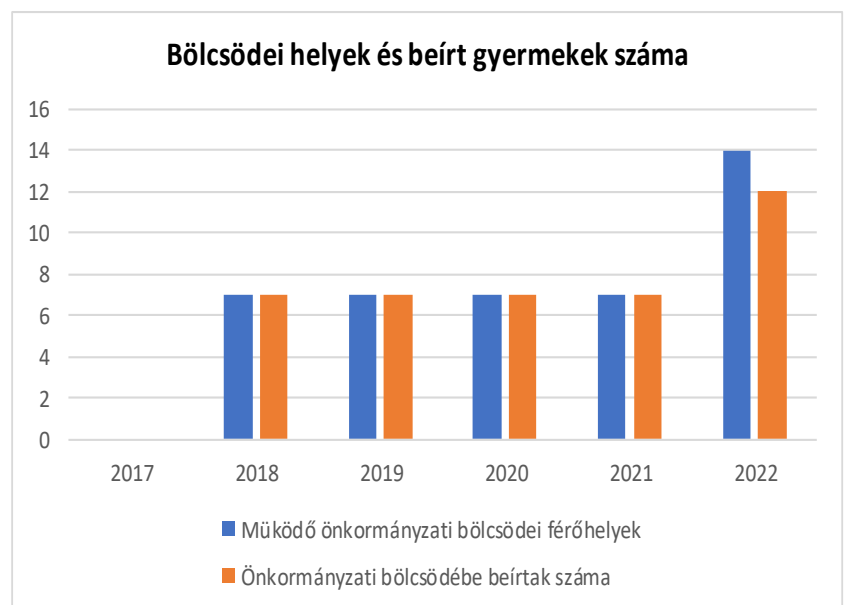
d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti szolgálat működését elsősorban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg. A jogszabályban foglaltak szerint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődéséhez, a jólétet biztosító családban történő nevelkedéshez. A gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy segítséget kapjanak. A gyermekvédelmi feladatokat a Mikro-Térségi Integrált Szolgáltató Központ Család-és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. Tanoda csak és Biztos Kezdet Gyerekház a szomszédos településen Olaszliszván működik. A tanodába több gyermek jár a településről. A településünkön működő mini Bölcsődét, pályázatnak köszönhetően sikerült kibővítenünk 12 férőhelyes bölcsődévé, így több gyermek is felvehető akár a hátrányos helyzetűek gyermekei is.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

(Tábla:4.3.3.a) b)

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	7	7
2019	7	7
2020	7	7
2021	7	7
2022	14	12

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

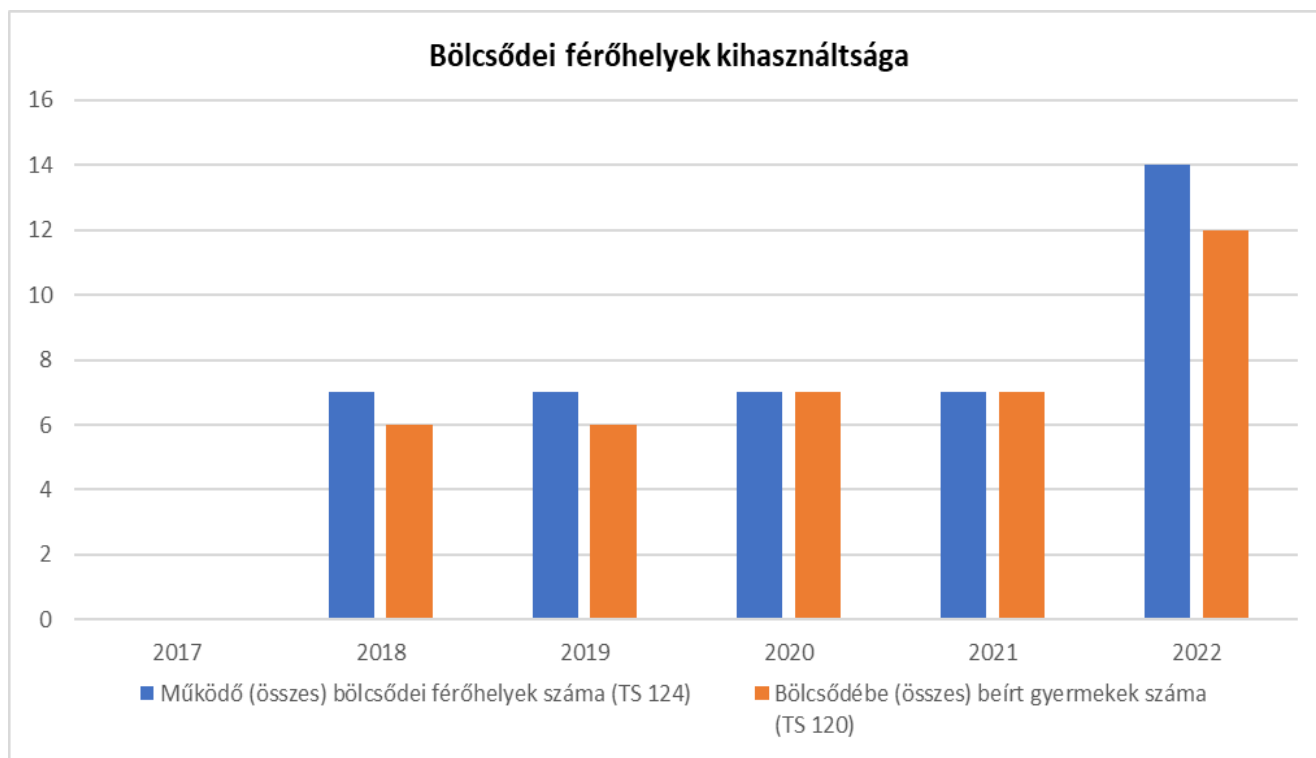
A községben mini bölcsőde már 2018-as év óta működik. 2022-ben Szegilong mini bölcsődéje feladatellátási megállapodás kapcsán csatlakozott a településhez, mint telephely. A 2024-es évre a TOP-1.4.1-19-BO1-2019-00016 azonosítószámú „Bölcsőde fejlesztés Vámosújfalun” című projekt kapcsán a meglévő bölcsőde épülete, került bővítésre 12 fős bölcsődévé.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	7	6	7	6
2019	0	0	0	0	7	6	7	6
2020	0	0	0	0	7	6	7	7
2021	0	0	0	0	7	6	7	7
2022	0	0	0	0	14	12	14	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községben mini bölcsőde már 2017-es év óta működik. 2024-es évre a TOP-1.4.1-19-BO1-2019-00016 azonosítószerű „Bölcsőde fejlesztés Vámosújfalun” című projekt kapcsán a meglévő bölcsőde épülete, került bővítésre 12 fős bölcsődévé. A bölcsődébe beíratkozó gyermekek száma egyre nő. Szegilong Község Önkormányzatával feladat-ellátási megállapodást kötött az önkormányzat az óvodai, és bölcsődei ellátással kapcsolatban továbbá 5 környező településsel kötött az önkormányzat feladatellátási megállapodást Erdőbénye, Erdőhorváti, Háromhuta, Komlóska, Sárzadsány.

d) gyermekvédelem;

A községben a gyermekvédelmi alapellátások közül rendszeres gyermekvédelmi támogatással, és iskolakezdési támogatással igyekeznek segíteni a gyermekeken és családjaikon. Vámosújfalun gyermekjóléti szolgálat működik, amelynek keretében tájékoztatást; tanácsadást; várandós anyák támogatását; szabadidős programok szervezését; veszélyeztetettség feltárását, javaslatkészítést; családgondozást biztosítanak a településen élőknek.

e) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Vámosújfalun Község Önkormányzata helyi rendelet alapján biztosít a krízishelyzetben lévők számára átmeneti segítyt, illetve rendkívüli gyermekvédelmi támogatást.

f) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen szervezett formában az iskola és az óvoda, bölcsőde biztosít ilyen programokat. De az elmúlt években pályázatok segítségével több sport és egészségnapot is rendezett a település.

g) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekétkeztetést Vámosújfalun Község Önkormányzata biztosítja, a nyári gyermekétkeztetés keretében van lehetőség a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére a napi egyszeri meleg étkezést biztosítani. A gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen juthatnak tankönyvekhez is. A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek az őszi, tavaszi és téli szünidőben is kapnak étkezést.

h) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A településen a magyar kultúrát bemutató műsorok és ünnepek mellett csak a ruszin nemzetiségi kultúrát bemutató rendezvények szerveződnek. Roma nemzetiségű és kultúrájú emberek csak elenyésző számban vannak a településen.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Adataink szerint a településen nem történt hátrányos megkülönböztetés.

j) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

2023-as évben a 0-2 éves korosztálynak a családgondozói szolgálton keresztül a védőnővel egyeztetve (a gyermekek fejlettségi szintje miatt akár 2 éves kort már betöltött gyerekek részére) kiosztásra került több család részére bébiétel, olajok, tápszer, vitaminok.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

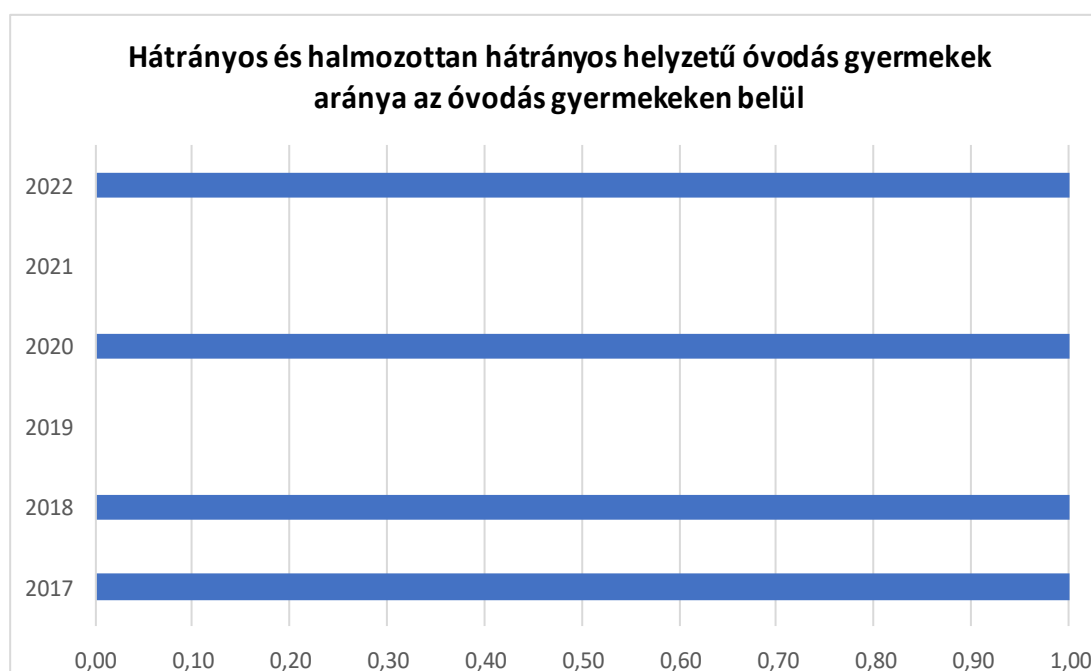
a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

(Tábla:4.4.-es 4 db tábla)

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	24	3	12,50
2018	16	1	6,25
2019	13	0	0,00
2020	22	3	13,64
2021	21	0	0,00
2022	35	4	11,42

Forrás: TeIR, KSH Tstar

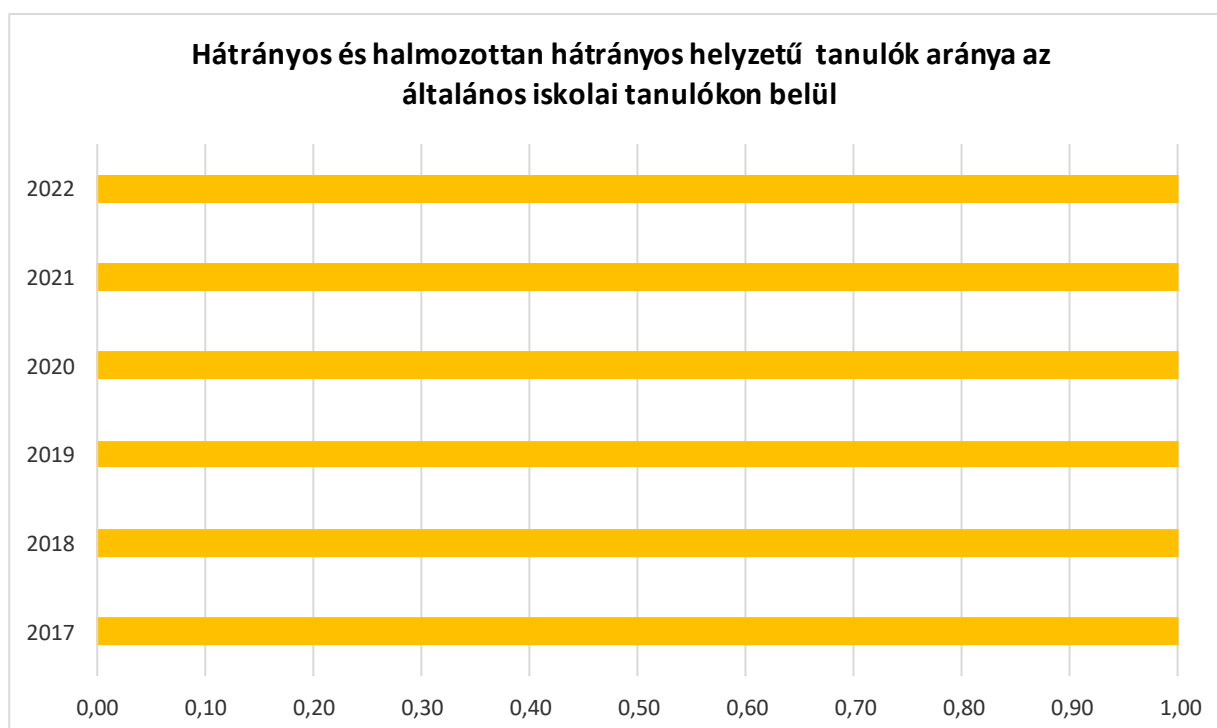
Az óvodában 1-1 gyermekcsoport működik (Vámosújfalú, Szegilongi telephelyen 2022. szeptembere óta) melybe az óvodába beírt gyermekek száma évről évre hullámzó. A beíratott gyerekek arányában a hátrányos helyzetű gyerekek száma elenyésző.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	107	10	9,35
2018	117	17	16,50
2019	118	10	9,71
2020	110	10	10,42
2021	104	12	13,19
2022	113	10	11,30

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az általános iskolába beiratkozó tanulók száma változékony. A hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók aránya növekvő számokat mutat. Ez annak is köszönhető, hogy a szülők többnyire közmunkások, nem rendelkeznek állandó munkahellyel, sem magasabb iskolai végzettséggel.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	3	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	2	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	2	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	2	n.a.	0	n.a.
2021	0	n.a.	2	n.a.	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.	2	n.a.	0	n.a.

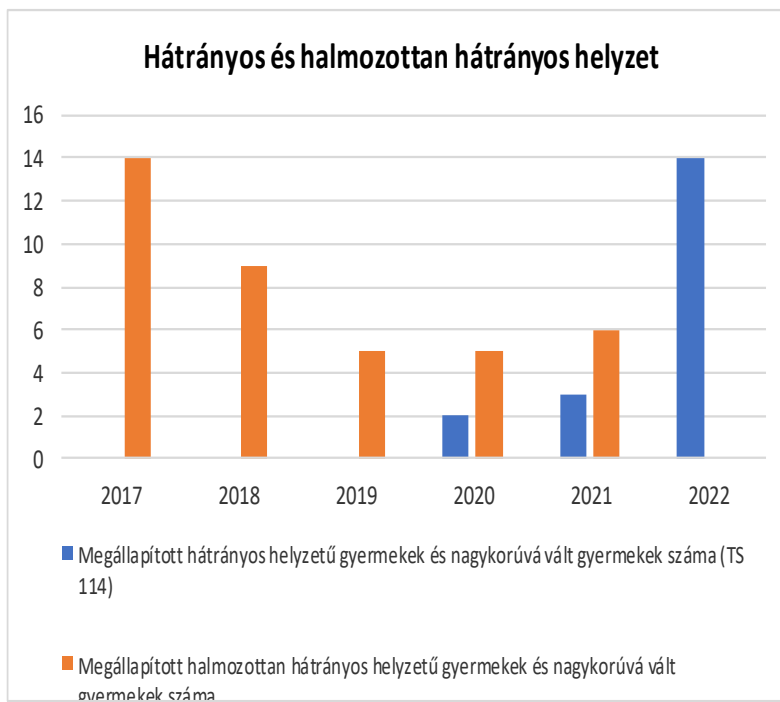
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatok alapján elmondható, hogy inkább szakközépiskolát és szakmát választanak az általános iskolát befejező és tovább tanuló hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	14
2018	0	9
2019	0	5
2020	2	5
2021	3	6
2022	14	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

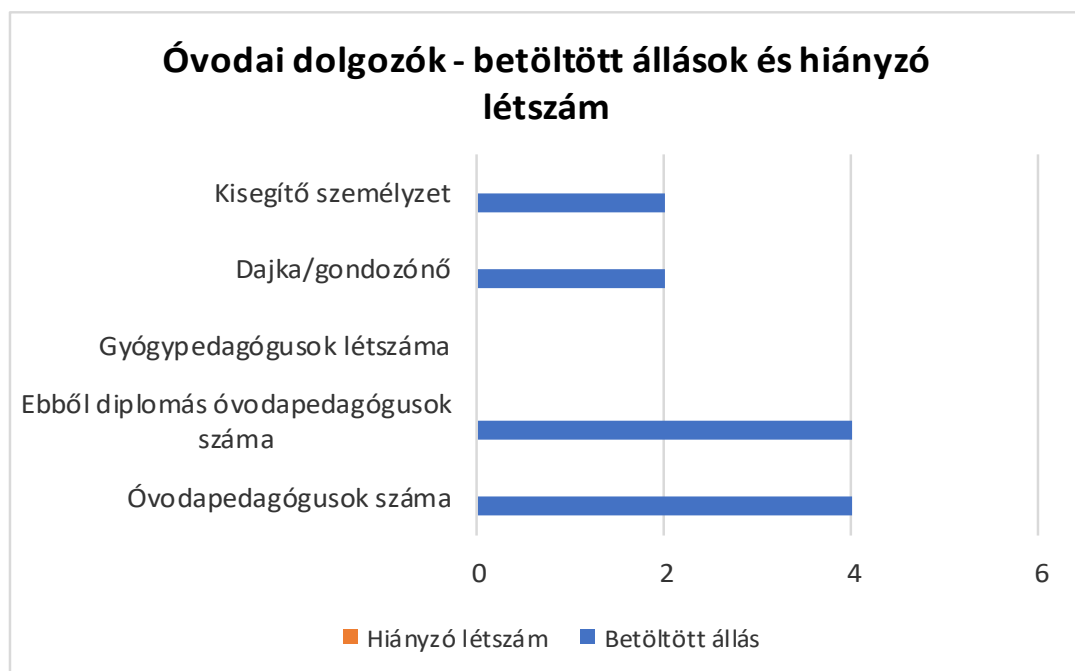
2017-es év óta sok halmozottan hátrányos vagy hátrányos helyzetű gyermek vált nagykorúvá, ezek közül többen elköltöztek, de van olyan is aki azóta már saját családot alapított. Sajnos a gyermekkorban hátrányos helyzetű emberek felnőttként is érintettek ezen támogatásban csak már a saját vér szerinti gyerekük részére kerül megállapításra az ellátás.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)
(Tábla:4.4.1.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	5	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	40	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06:30	16:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	2024. augusztus 12 - 2024. 30 közötti időszak	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	2	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Szegilongi óvodát, mint telephelyet beszámítva került kitöltésre a táblázat. Ott 1 óvodai csoport van 1 óvónővel 1 pedagógiai asszisztenssel és egy dajkával az óvodai férőhelyek száma pedig 15 fő. A településen az óvodai férőhely száma 25 fő. Itt egy csoportos óvodában 3 fő óvónőt foglalkoztatunk és 1 dajkát, valamint 1 fő kisegítő személyzetet, az óvodába több településről is bejárnak gyerekek.

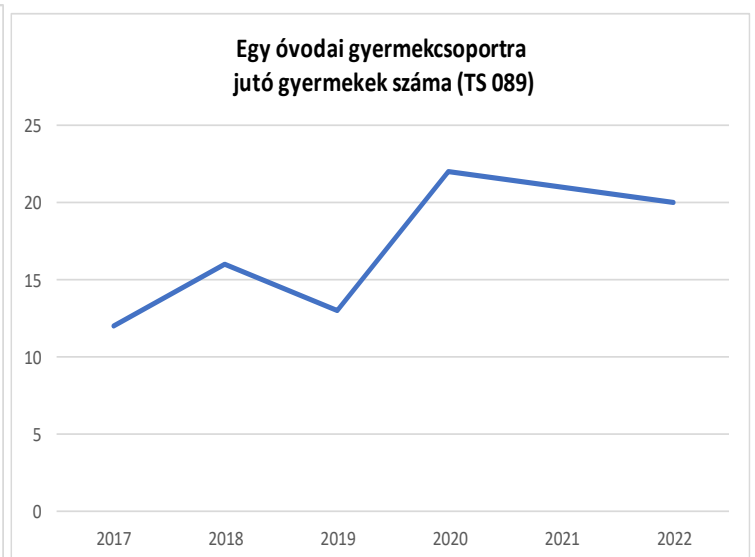
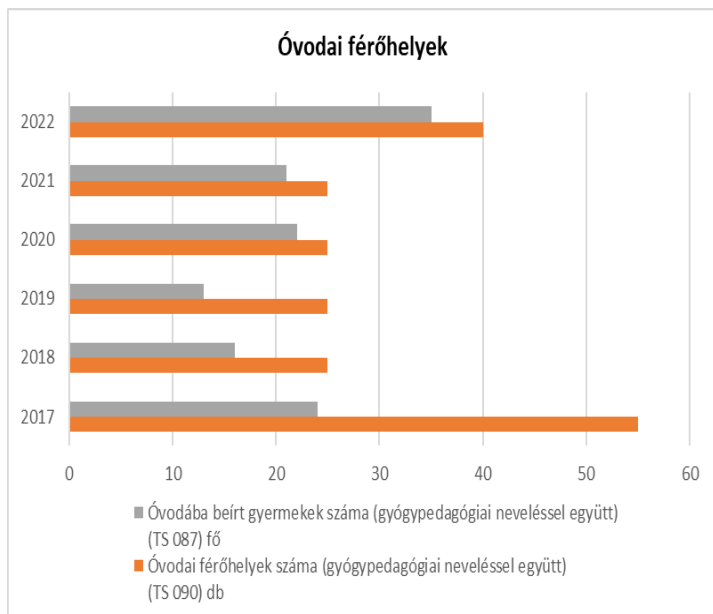
(Tábla: 4.4.2.; 4.4.4.;4.4.5.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	10	2	55	1	24	0	0	12
2018	12	1	25	1	16	0	0	16
2019	13	1	25	1	13	0	0	13
2020	16	1	25	1	22	0	0	22
2021	18	1	25	1	21	0	0	21
2022	32	2	40	2	35	0	0	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

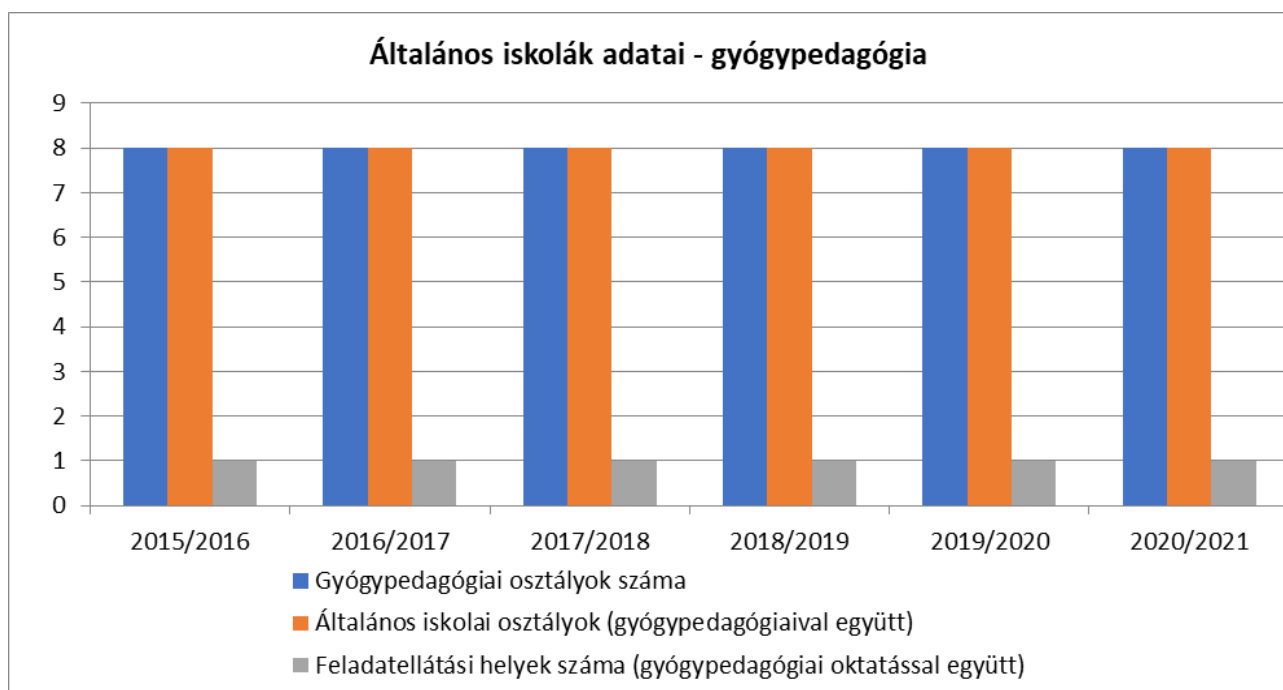
2018-tól már csak 1 csoportba működött óvoda a másikban mini bölcsődei csoport volt. 2022-es évtől Szegilong hozzánk csatlakozott feladat-ellátás keretén belül, ezért megugrottak a számok. De összességében elmondható, hogy emelkedő a gyerekszám.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	8	8	1	13,38	54,21
2018	8	8	1	14,71	55,34
2019	8	8	1	14,71	63,11
2020	8	8	1	13,71	61,46
2021	8	8	1	13,00	62,64
2022	8	8	1	14,10	61,60

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az intézményben az évfolyamot tekintve összesen 8 osztály működik folyamatosan. Osztályonkénti tanulók száma évről, évre hullámzó. Más településről bejáró tanulók aránya majdnem 15%-al növekedett, ez köszönhető a színvonalas tanításnak, a község a tanárok és a szülők, gyerekek közötti összefogásnak és az idejövő tanulók szorgalmának nem beszélve a versenyeken elért sikeres helyezéseikről, nem csak az általános iskolában, hanem a további tanulmányaik során is.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	13
2018	14
2019	12
2020	14
2021	16
2022	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek számát hullámzó, mivel az érintett korosztályban kevesebb volt a születések száma, kevés a 8. osztályt újra ismétlők száma.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A településen egy óvoda és egy bölcsőde működik, ahol nagy figyelmet fordítanak a csoportok kialakítására a hátrányos megkülönböztetés elkerülése érdekében.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nem áll rendelkezésünkre ilyen jellegű adat.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

(Tábla:4.4.6.)

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekház rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	7	16	32
2018	0	6	7	15
2019	0	6	7	21
2020	0	7	10	26
2021	0	8	12	21
2022	0	7	12	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Biztos Kezdet Gyerekház se tanoda nincs a településen. A szomszédos településre Olaszliszkára viszik be a gyerekeket, a tanodába. A család-és gyermekjóléti szolgáltatást egyre kevesebben veszik igénybe ugyan úgy, mint a szünidei étkeztetést, mert akik ezekben részesültek már felnőttek, vagy elköltöztek, valamint sok a még bölcsődés korú vagy még fiatalabb gyermek.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tanulók magatartás zavarral és beilleszkedési problémával küzdenek	Fokozott szülő és pedagógus együttműködés, szakemberek alkalmazása a nehézségekkel küzdő gyermekek problémájának megoldása érdekében.
Sok esetben a gyerekeket kiközösítik az iskolában családi háttérük vagy kinézetük miatt	Olyan szakkörbe vagy sport csapatba foglalkozásba kell bevonni őket, amiben mindenki egyenlően kiveheti a szerepét, ahol mindenki véleménye számít, ami egységet kovácsol és nem kényszernek éli meg gyermek, hanem szórakozásként, hobbiként

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

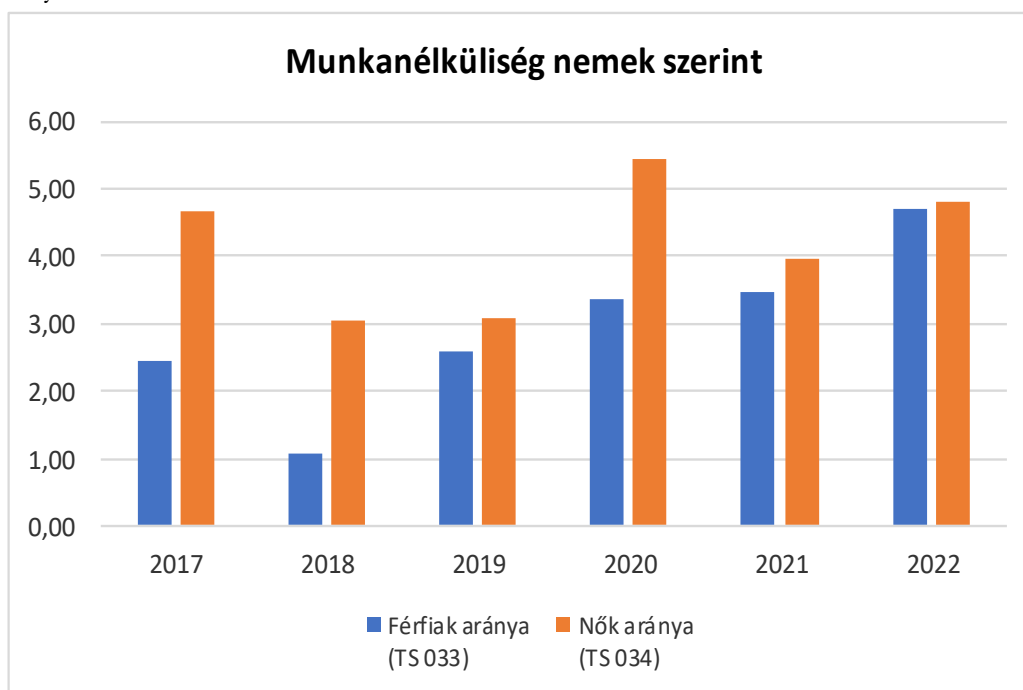
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

(Tábla:5.1.1.; 5.1.2.; 5.1.3.)

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	2,45	4,68	3,57%
2018	1,09	3,06	2,08%
2019	2,59	3,1	2,85%
2020	3,37	5,45	4,41%
2021	3,46	3,98	3,72%
2022	4,71	4,82	4,77%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

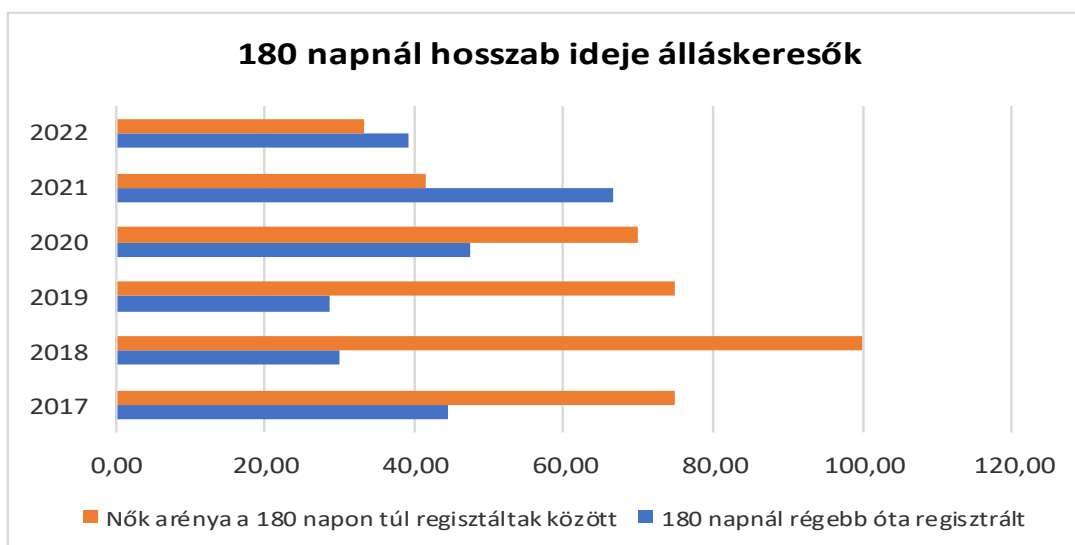
A településen a foglalkoztatottsági adatok alapján megállapítható, hogy a férfiak és a nők foglalkoztatási arányban nem sokban tér el egymástól. Valamennyivel több a nők aránya a nyilvántartott álláskeresők között, ami betudható annak is, hogy gyermekvárás miatt több munkáltató is képes megszakítani a munkaviszonyukat.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	44,44	75
2018	30	100
2019	28,57	75
2020	47,62	70
2021	66,67	41,67
2022	39,13	33,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

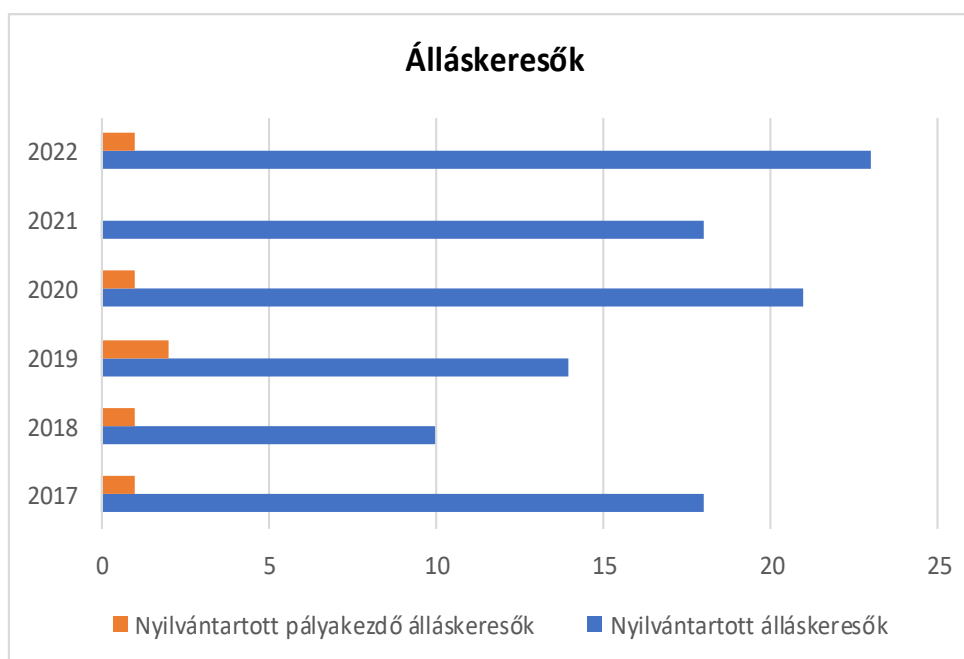
A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek arányát kiugróan hullámzó. Megállapíthatjuk, hogy túlnyomórészt nő az álláskeresők, ez betudható annak, hogy gyermekvállalás esetén felmondanak nekik, vagy a gyermek születést követő 2 éven túl otthon maradna gyerekével és ennek költségeit a munkáltató már nem fedezi, valamint, ha sokszor beteges a gyerek, több álláshelyen, nem fogadják szívesen az akár 1 hónapon belül többször kihagyott munkanapot a harmadik, negyedik eset után elküldhetik a dolgozót.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	18	1
2018	10	1
2019	14	2
2020	21	1
2021	18	0
2022	23	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott állás keresők száma hullámzó, a nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma elenyésző, ez köszönhető a kedvező foglalkoztatási feltételeknek is, valamint betudható annak is hogy a fiatalok tanulmányaikat befejezve sajnos elhagyják a települést és nagyobb városba vagy külföldön vállalnak munkát.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Önkormányzatunk a Start munkaprogramokban való részvétellel tudja leginkább segíteni a nők elhelyezkedését. Valamin a településen az EFOP - 3.7.3-16 azonosító számú (Az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása Vámosújfalun) képzés folyt, amelyben mind nők mind a férfiak részt vettek.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nőknek csak a közmunkaprogramokban valamint a mezőgazdasági szektorban mint napszámos, földmunkás van lehetősége elhelyezkedni.

A magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők számára is nehéz az elhelyezkedés. A községben és a környező települések adottságai szegények abból a szempontból, hogy kevés olyan munkahely lehetőség adódik, ami tipikusan a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedését segítené.

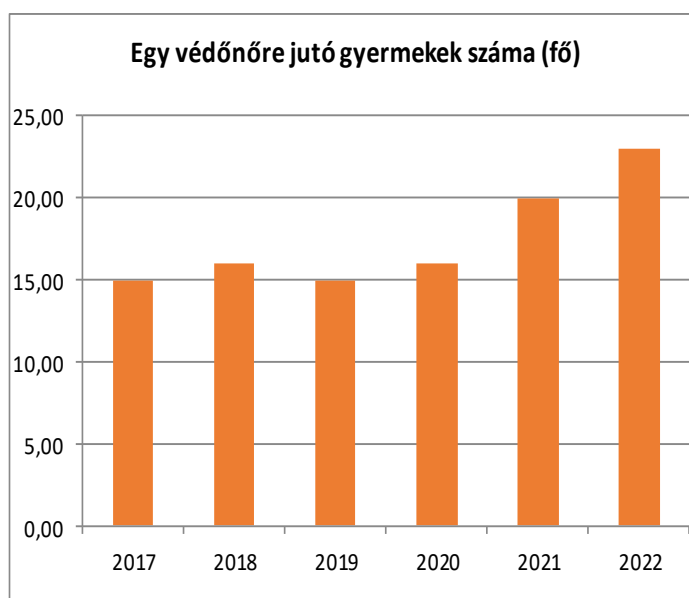
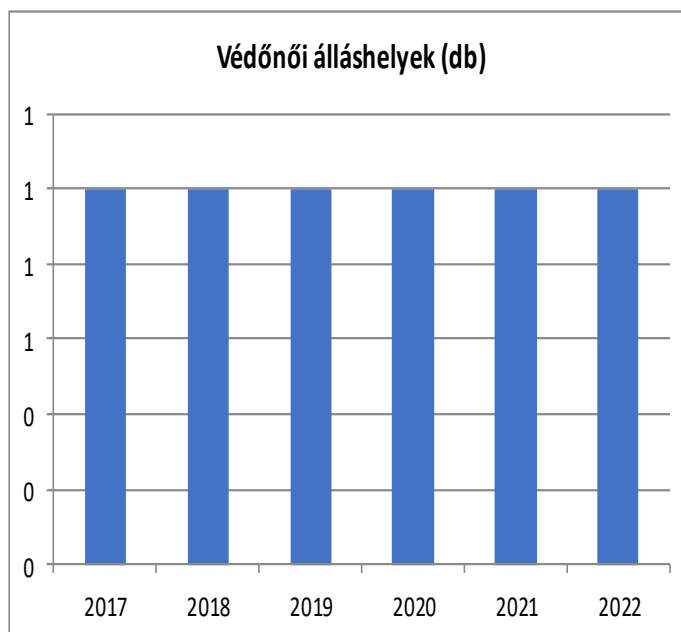
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Településünkön a nőket érintő a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem figyelhető meg.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

(Tábla:5.2.1.; 5.2.2.a) és 5.2.2. b);

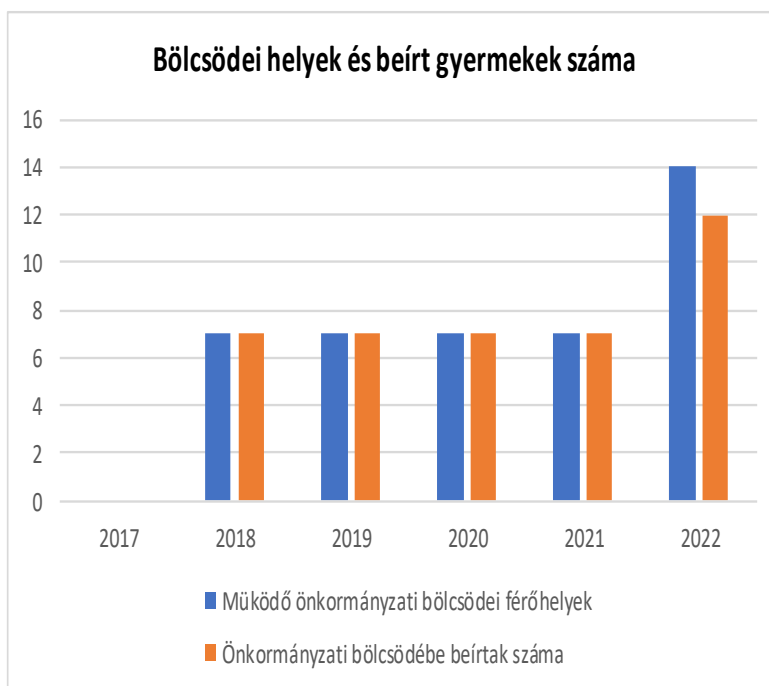
5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	1	15	15
2018	1	16	16
2019	1	15	15
2020	1	16	16
2021	1	20	20
2022	1	23	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Vámosújfalun a gesztor település a védőnői szolgálatnál és Erdőbénye tartozik még hozzá. A 0-3 év közötti gyermekek létszáma növekvő számokat mutat, azaz a gyermekek születésének száma szinte évről évre emelkedik.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	7	7
2019	7	7
2020	7	7
2021	7	7
2022	14	12

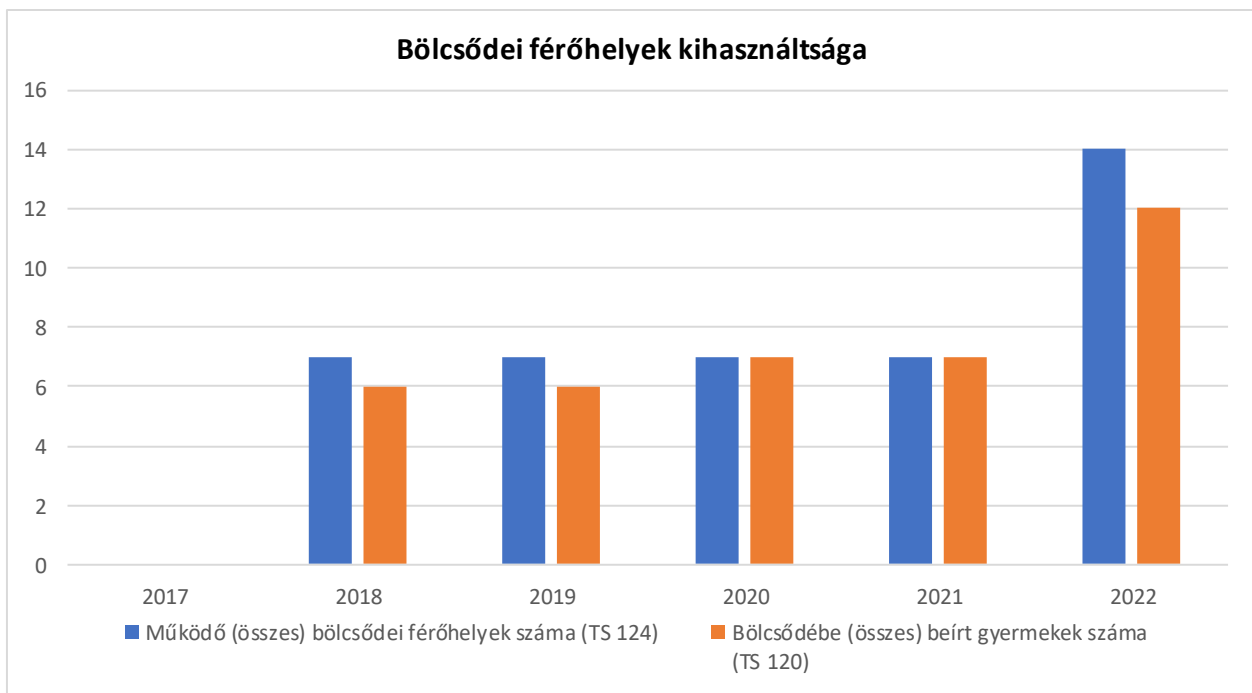

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A településen 2018-as évtől működik mini bölcsőde, amire már régóta nagy szükség volt mivel sok nő a gyermekszülést követő 2 éven belül, visszament dolgozni, de volt olyan, aki már akár 1 éves gyermekét is beadta az intézménybe. Volt, hogy az intézménybe sajátos nevelési igényű gyermek is járt az ő ellátásához az önkormányzat biztosított plusz kiegészítő személyt. A bölcsőde rögtön működése megkezdésekor teljes a felvehető létszámban üzemelt és azóta is mindig túljelentkezés és várólista volt, ezért a bővítés mellett döntött a fenntartó. 2022. szeptemberében Szegilong Község Önkormányzata óvodája és mini bölcsődéje feladat-ellátási megállapodás kapcsán telephelyként csatlakozott hozzánk. Kedvezményes pályázati kiírást követően az épület bővítése 2024-es évre átadásra is került így még több helyet és a legkorszerűbb épületet (sószoba) és eszközöket, játékokat tartalmazza a létesítmény.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	7	6	7	6
2019	0	0	0	0	7	6	7	6
2020	0	0	0	0	7	6	7	7
2021	0	0	0	0	7	6	7	7
2022	0	0	0	0	14	5	14	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A településen működik állandó védőnői szolgálat.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A településen nőket érő, illetve családon belüli erőszakról a bántalmazott nők még akkor is félnek felvállalni a bántalmazott szerepet, ha konkrétan valaki szemtanúja annak. A családsegítő szolgálat és a jelzőrendszer jól működik kiszűri az ilyen eseteket és segít a bajbajutottakon, ha kell többször kerekasztal beszélgetést tartanak és próbálnak minél előbb megoldást találni és segíteni a bántalmazottaknak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településünkön nem működik anyaoththon, sem családok átmeneti otthona.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A településen a nők nagy szerepet vállalnak a közéletben, azon túl, hogy az önkormányzati hivatalban és intézményeiben túlnyomórészt nők dolgoznak, és a helyi civil szervezetek fő szervezői és vezetői pontján jelentős szerepet töltenek be például: Búza Virág Alapítvány, Vámosújfalú Ifjúságáért Alapítvány.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen nőket érintő társadalmi problémákról nincsen tudomásunk.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony végzettségű nők, több kiskorú gyermekkel nehezen helyezkednek el a munkaerőpiacon	ipari park kialakítása a településen, olyan munkahelyek teremtése, ahol az alacsony végzettségű emberek is akár betanított munkát vállalhatnak és még se kell sokat utazni a munkahelyre

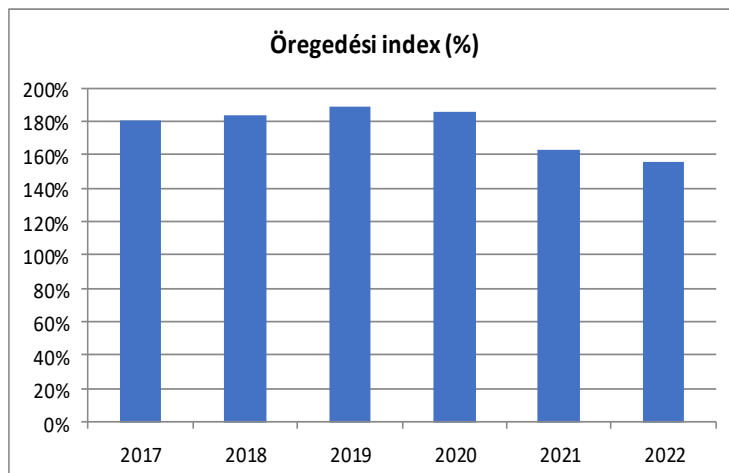
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

(Tábla:6.1.; 6.1.1.; 6.1.2.)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	148	82	180,49%
2018	147	80	183,75%
2019	147	78	188,46%
2020	156	84	185,71%
2021	150	92	163,04%
2022	145	93	155,91%

Forrás: TeIR, KSH- TSTAR

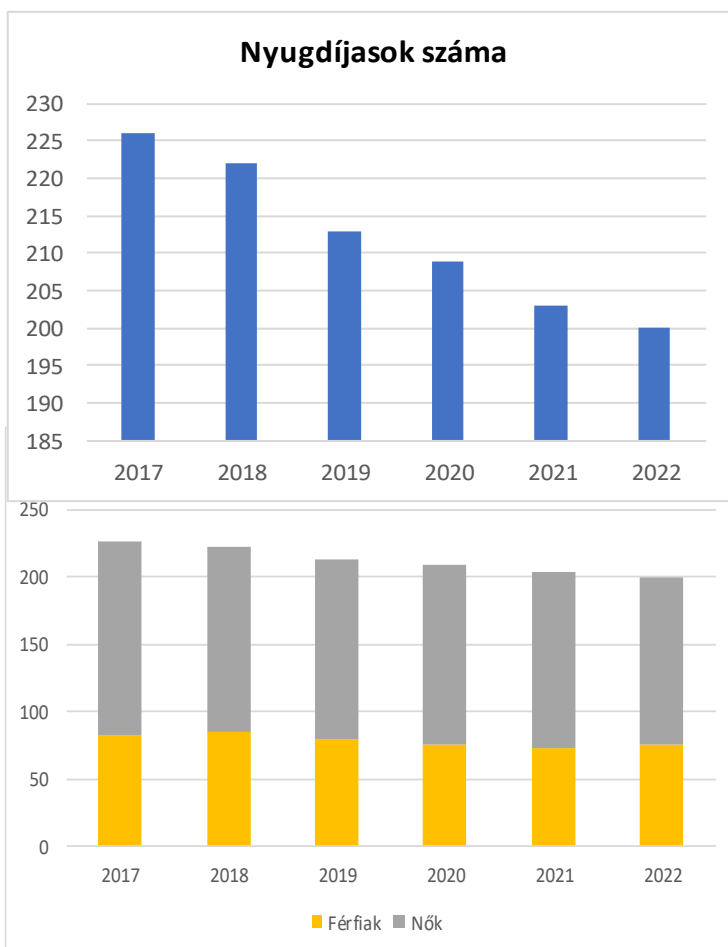
A táblázat alapján megállapítható, hogy a településen a 65 év feletti lakosok száma nem sokat változott az elmúlt években viszont a születések száma megemelkedett, a településre beköltözött fiatal családok miatt. Ezért a település elöregedése is megváltozott és csökkenő mértéket mutat.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	82	144	226
2018	85	137	222
2019	79	134	213
2020	76	133	209
2021	73	130	203
2022	75	125	200

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő nők többen részesülnek nyugdíjban, nyugdíj szerű ellátásban, mint a férfiak, ez köszönhető a nők kedvezményes öregségi nyugdíjához. Valamint sajnos az egész magyar társadalomra kivetíthető, hogy sok férfi el sem éri a nyugdíjkorhatárt mert idő előtt elhunynak.

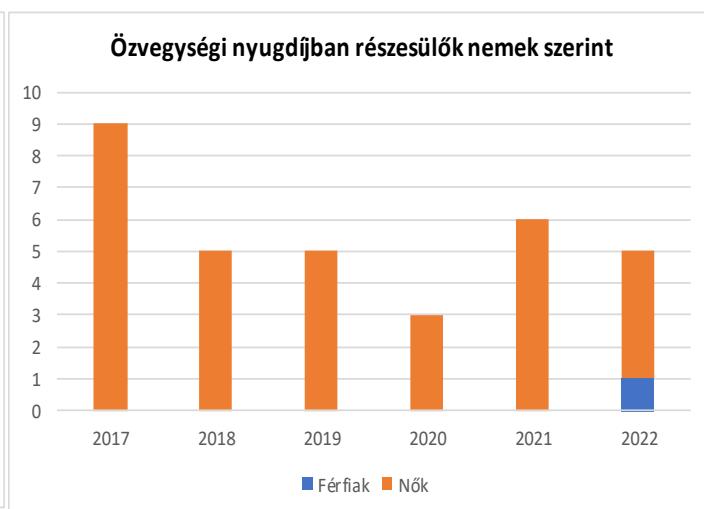
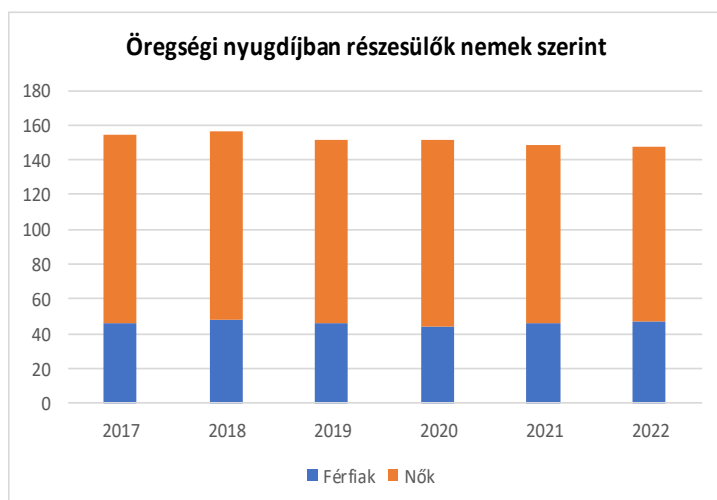
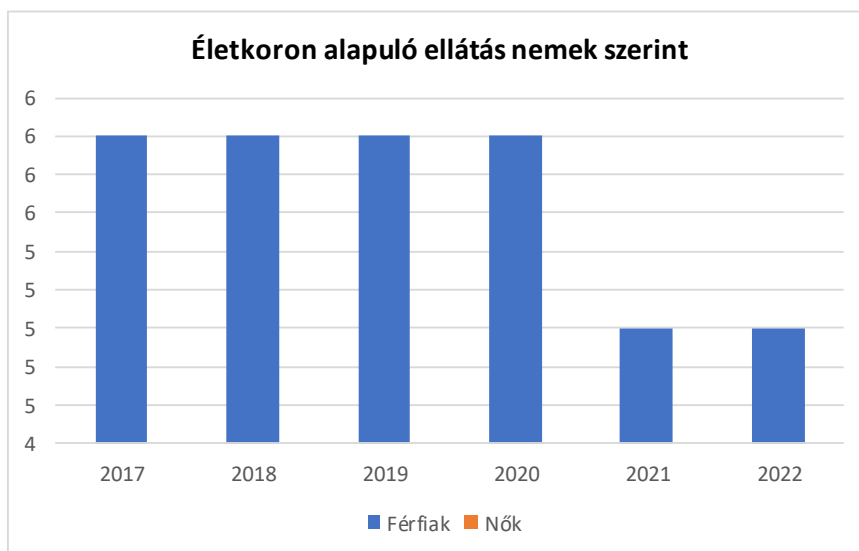

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	6	0	46	109	0	9	1
2018	6	0	48	109	0	5	1
2019	6	0	46	106	0	5	1
2020	6	0	44	108	0	3	1
2021	5	0	46	103	0	6	1
2022	5	0	47	101	1	4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ezen a táblán is kimutatható, hogy a településen dupla annyi nő részesül nyugdíjban, mint férfi, valamint, hogy sok nő él a 40 év jogosultsági idővel rendelkezők kedvezményes nyugdíjba vonulásával.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

(Tábla:6.2.)

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	18	10	14	21	18	23
41-45 év (TS 042)	Fő	3	1	2	3	1	1
	%	16,67%	10,00%	14,29%	14,29%	5,56%	4,35%
46-50 év (TS 043)	Fő	3	1	2	2	5	6
	%	16,67%	10,00%	14,29%	9,52%	27,78%	26,09%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	1	1	1	0	2
	%	5,56%	10,00%	7,14%	4,76%	0,00%	8,70%
56-60 év (TS 045)	Fő	2	0	2	2	2	1
	%	11,11%	0,00%	14,29%	9,52%	11,11%	4,35%
61 éves, vagy a feletti (TS 046)	Fő	2	2	3	6	6	7
	%	11,11%	20,00%	21,43%	28,57%	33,33%	30,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból kiderül, hogy nyilvántartott álláskeresők száma a 61 éves vagy a feletti korosztályban a legmagasabb. Nagy általánosságban elmondható, hogy a nyugdíj előtt pár évvel a munkahelyüket elveszített lakosok nehezen találnak ismét állást a munkaerőpiacon, a diszkrimináció vagy a kedvezőtlen foglalkoztatási rendszer miatt. A másik nagy számban megjelenő korosztály a 46-50 év közötti ők ugyan ilyen negatív hozzáállással szembesülhetnek a munkaerőpiacon.

b) tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az önkormányzatnál és az intézményeinél foglalkoztatunk állandó és ideiglenes jelleggel nyugdíjasokat. De az élethosszig tartó tanulást az EFOP - 3.7.3-16 azonosító számú (Az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása Vámosújfalun) pályázattal is biztosítottuk különböző szervezett tanulást elősegítő programokkal.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

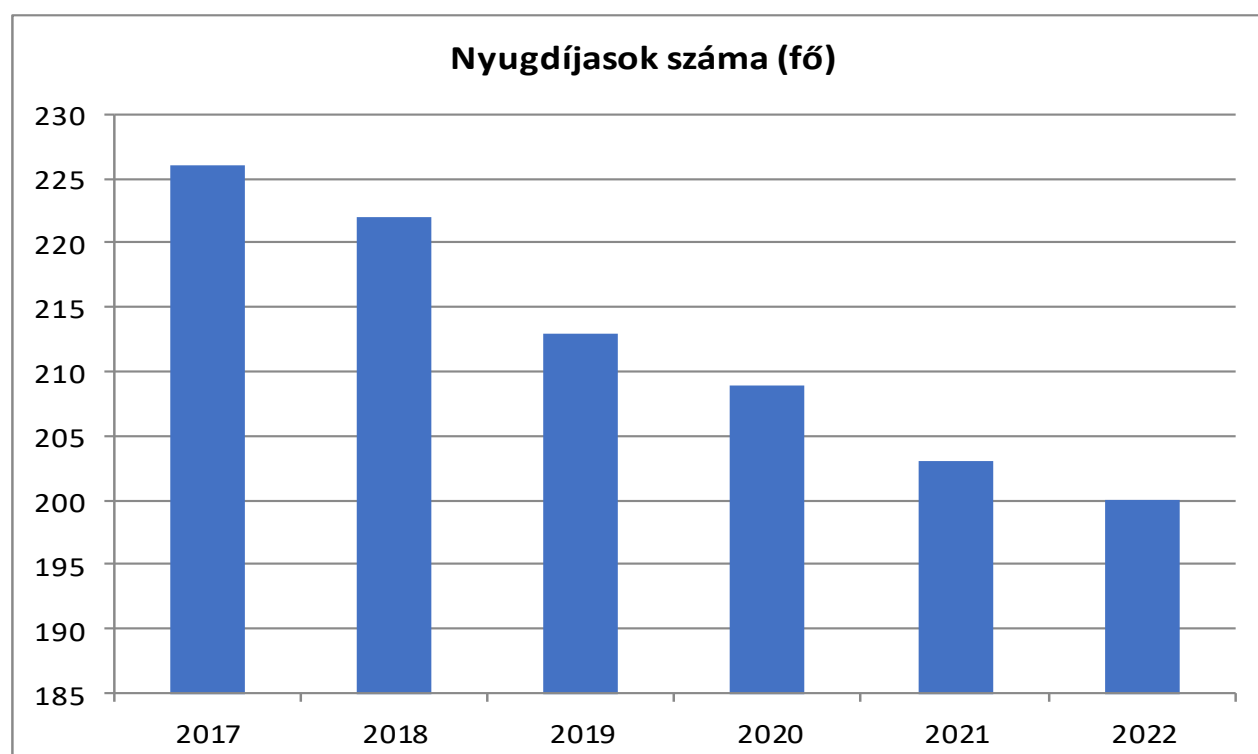
A településen élő idős korúak hátrányos megkülönböztetéséről a foglalkoztatás területén nincs információnk. Az önkormányzatnál és az intézményeinél foglalkoztatunk állandó és ideiglenes jelleggel nyugdíjasokat.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	82	144	226
2018	85	137	222
2019	79	134	213
2020	76	133	209
2021	73	130	203
2022	75	125	200

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból megállapítható, hogy a 2017-es évhez képest 2022-re a nyugdíjasok száma meredeken csökkent. Ez nagyban köszönhető az egyre romló egészségügyi ellátás romlásának, valamint annak, hogy a magát ellátni nem képes idősödő embereket idősek otthonába költöztetik.

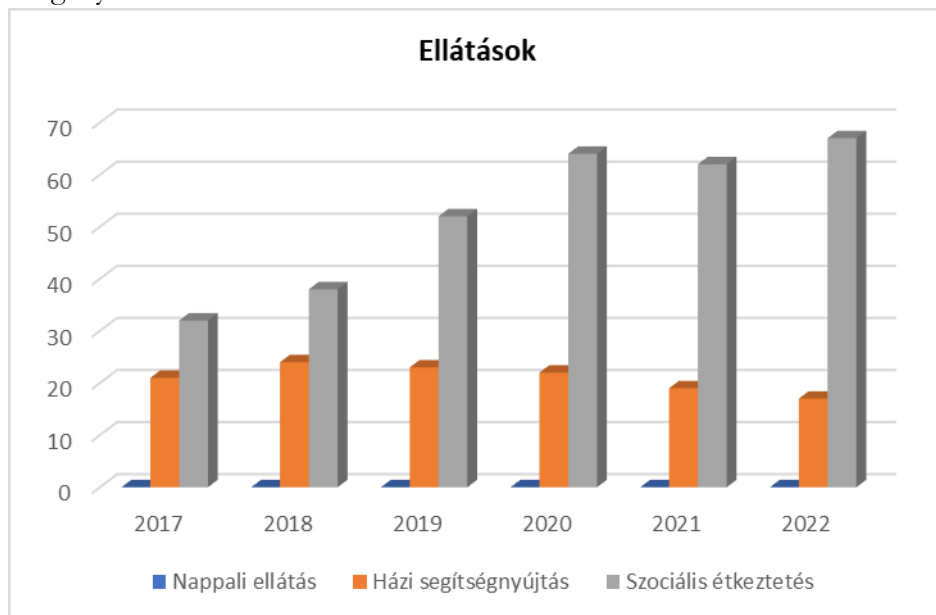

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;
(Tábla:6.3.1.)

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	148	0	21	32
2018	147	0	24	38
2019	147	0	23	52
2020	156	0	22	64
2021	150	0	19	62
2022	145	0	17	67

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 65 év feletti lakosság száma az évek során nem sokat változott. A házi segítségnyújtásban 18 fő ellátottra tud támogatást igénybevenni az önkormányzat. Szociális étkeztetés igénye a duplájára nőtt, köszönhető annak, hogy ezt is támogatja a kormány így kedvezményes meleg étkeztetést tudunk biztosítani az azt igénylőknek.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Kulturális tevékenységre nyújt lehetőséget a településen működő könyvtár, a könyvtárkölcsonzések adataiból kimutatható, hogy az időskorúak által kikölcsönzött könyvek száma elenyésző. Közművelődési szakembert, kulturális szervezőt foglalkoztat az önkormányzat, akik segítségével több program is létrejött, ami a lakosság ismeretét is tágította.

c) idősek informatikai jártassága;

A településen élő időskorúak számára informatika ismeretek bővítésére az EFOP - 3.7.3-16 azonosító számú (Az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása Vámosújfalun) pályázati képzés adott lehetőséget.

d) a generációk közötti programok.

Megrendezésre került pályázatok alapján filmvetítés sorozat, színházi est, egészségnap, falunap.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen működik könyvtár az iskola épületében, ami egyre bővülő könyv kínálattal rendelkezik. Az időseket célzó programokat Vámosújfalú Község Önkormányzata szervezi. Minden évben rendeznek a tiszteletükre idősek napját. Valamint a Polgármester úr a 70. életévüket betöltött vámosújfalui lakosokat 5 évenkénti évfordulójukon felköszönti.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az időskorúak körében jellemző az elmagányosodás	Több program szervezése az idősek részére
Nehézkes az eljutás a megfelelő egészségügyi ellátás igénybevételére	Helyi szervezéssel az egészségügyi ellátásra szorulóknak beszállítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

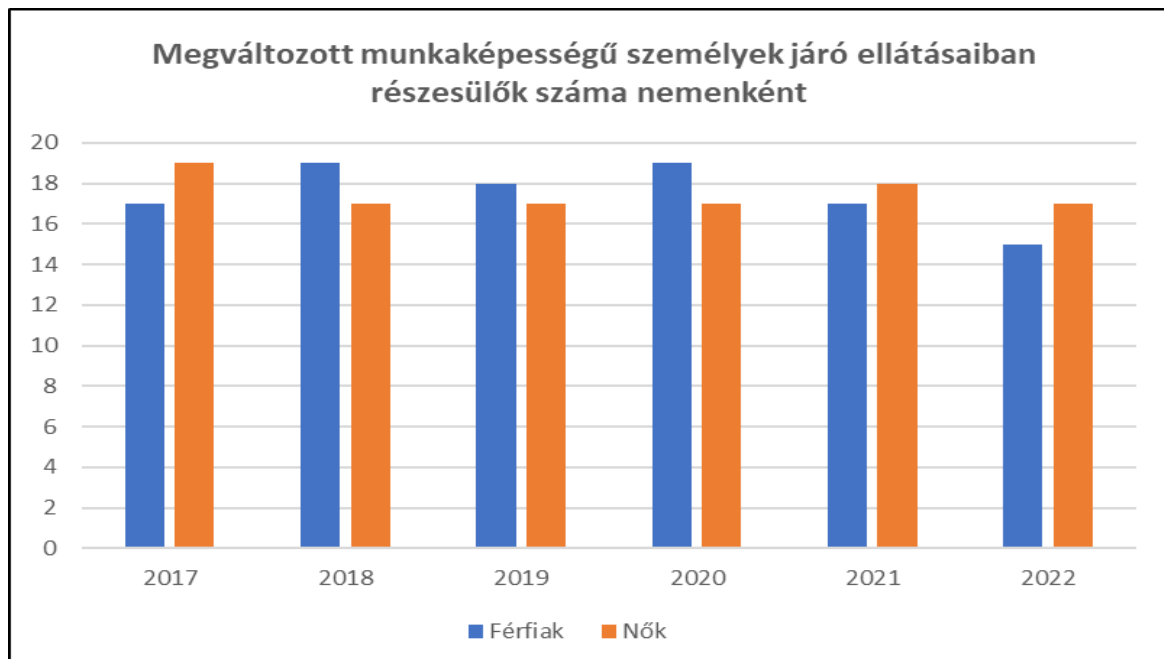
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

(Tábla:7.1.1.; 7.1.2.)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	17	19	36
2018	19	17	36
2019	18	17	35
2020	19	17	36
2021	17	18	35
2022	15	17	32

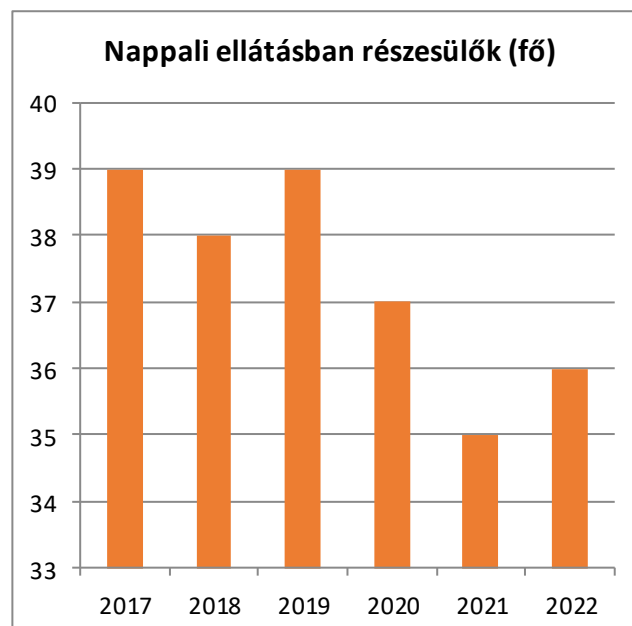
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Községünkben a megváltozott munkaképességű személyek száma a 2017-es évtől 2022-ig hullámzó értékeket mutat, ezért igyekszünk figyelmet fordítani rájuk.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	39
2018	38
2019	39
2020	37
2021	35
2022	36

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A fogyatékos személyek civil fenntartású intézményben, a Búzavirág Alapítványban részesülhetnek nappali ellátásban.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élők foglalkoztatásának legnagyobb lehetőséget a Búzavirág Alapítvány nyújt. Itt biztosítanak legnagyobb teret számukra.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élőket a községben a Búzavirág Alapítvány foglalkoztat, különböző, szövési, fonási, festési, keramikus vagy akár konyhai kiegészítő munkakörben.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A településen nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Településünkön házi segítségnyújtás működik, ami lehetőséget nyújt az önálló életvitel fenntartására, a Búzavirág Alapítványban, pedig lakóotthon működik.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- Fogyatékossgai támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékossgai támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A községben működik házi orvosi és védőnői szolgálat, a szomszéd településen Olaszliszván van fogorvosi szolgálat, az idősebb vagy a szociálisan rászoruló lakosokat a falugondok elviszi az akadálymentesített falugondnoki busszal a közeli rendelőintézetbe, De a községben van vasút-és buszmegálló is amire közvetlenül felszállva 10-15 percen belül már a városban vannak, ahol többféle egészségügyi és rehabilitációs ellátás is elérhető.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A településen a legtöbb közintézmény akadálymentesített.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A településen nincs ilyenről tudomásunk.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A fogyatékkal élők számára a legnagyobb munkahely lehetőséget a Búzavirág Alapítvány biztosítja, amely teljes mértékben akadálymentesített, az ők igényei alapján került kialakításra

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat igyekszik a járdákat, parkokat akadálymentesíteni.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A településen fogyatékosok nappali intézménye nincs, a Búzavirág Alapítvány nyújt lakóotthoni szolgáltatást.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Pozitív diszkrimináció nem érvényesül a településen.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Pályázat keretében lehetőség nyílt a fogyatékossgal élő embereknek is hogy kipróbálhassanak többféle sportot is és ők is lehetőséget adtak arra, hogy az ép társaik kipróbálhassák pl a csörgő labda bemutató.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élő embertársaink is ugyan olyan emberek, mint ép társaik, a fogyatékossgal súlyosságából adódóan mindegyikük számára más megoldás a megfelelő. Pl: szeretnének „függetlenül” a saját otthonukba élni, ami nem biztos, hogy egy nagyvárosba megoldható (tőkehiány miatt). A Búzavirág Alapítványon belül kialakítottak több lakóhelyiséget, ahol a náluk is dolgozó fogyatékkal élő emberek lakhatnak. A családoknak próbálnak a településen házat venni és elősegíteni azt, hogy teljesen függetlenül éljenek. Mivel több éve itt vannak a településen a falusiak megszokták őket, és teljesen beilleszkedtek a társadalomba.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nehézkes az eljutás az egészségügyi szakellátásokra	Személyszállítás megszervezése, segédeszközök bérbeadása, annak megszerzésére és a rászorulókhöz való eljuttatása
Alulképzettség	Iskolarendszeren kívüli képzések indítása
Akadálymentesítetlen közlekedés	A folyamatban lévő akadálymentesítések befejezése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
időskori elbutulás, magány	idősek klubja létrehozása
A helyi gazdasági és több helyi munkahely létrehozása, megtartása	helyi ipari park létrehozása
környezetszennyezés	felelősségteljes és tudatos életmód, akár a „zero waste” életmód népszerűsítése
Egyre több fiatal dohány, alkohol, drog fogyasztó	alkohol, dohány és drog prevenciók előadás létrehozása és az egészséges élet népszerűsítése
Gyermekanyák	Megfelelő prevenciók előadás létrehozása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Az alábbi civil szervezetek segítik a munkánkat:

- Búzavirág Alapítvány
- Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén Térségi Egyesülete
- Vámosújfalui Polgárőr és Tűzoltó Egyesület
- Vámosújfalui Református Egyházközség

Törekszünk arra, hogy a szervezetekkel minél jobb partnerségi viszonyt tudjunk kialakítani, így hatékonyabban tudunk segíteni a fogyatékkal élőkön.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Településünkön Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat működik, továbbá az egyházakkal és az alapítványokkal is kitűnő partnerségi viszonyt ápolunk.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Vámosújfalui Község Önkormányzata a Sárospataki Kistérségi Társulás tagja, a társulás igyekszik a településeket egységesíteni, összefogni, és jó kapcsolatot ápolni.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat működik, amely igyekszik kivenni a részét a települést érintő esélyegyenlőségi tevékenységéből.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén Térségi Egyesület hosszú távú célja, hogy a Zemplén Térségben élő mozgáskorlátozott, és egészségkárosodott emberek a minél teljesebb társadalmi beilleszkedését elősegítse az egyéni erőfeszítések összefogásával, és a társadalmi környezet minél hatékonyabb bevonásával. Ezért az egyik legjelentősebb szerepük az érdekképviselés és érdekérvényesítés.

Továbbá céljuk az iránymutatás az egészségmegőrzés, rehabilitáció, ismeretterjesztés, képzések, állampolgári jogok, valamint az aktív élet területein, azért dolgoznak, hogy sorstársaik visszatérhessenek, vagy éppen beilleszkedhessenek a munka világába egy olyan környezetben, amely elfogadja a fogyatékkal élőket (tartozzon az bármelyik fogyatékosági csoportba), az állapotukból fakadó szükségleteiket, másféle, de ugyanolyan értékű képességeiket.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Településünk erre vonatkozólag adat nem áll rendelkezésünkre.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a)* a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
A helyzetelemzés elkészítésben rész vettek a településen dolgozó gyermekjóléti, oktatási, egyházi, alapítványi és szociális szakemberek. Az előkészítés módszere a személyes, illetve az elektronikus formában történő kapcsolattartás.
- b)* az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
Az elfogadott esélyegyenlőségi program Vámosújfalú település honlapján hozzáférhető lesz, így minden polgár megismerhetik a programot és az intézkedéseket.
- c)* A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- a településen a munkanélküliek száma átlagos a közeli településekhez viszonyítva. - Alacsony iskolai végzettség jellemző a célcsoportra	- A munkaprogramokban való részvétel, és hosszabb idejű foglalkoztatás, a munkaügyi központ által indított képzésekre való jelentkezés ösztönzése
Gyermekek	- A tanulók magatartás zavarral és beilleszkedési problémával küzdenek	Fokozott szülő és pedagógus együttműködés, szakemberek alkalmazása a nehézségekkel küzdő gyermekek problémájának megoldása érdekében
Idősek	- Az idős korúak körében jellemző az elmagányosodás	- Több program szervezése az idősek részére, az igények felmérésüket követően hasznos, egészségmegőrzéssel, kreatív és kulturális foglalkozások szervezése
Nők	- Nehézséget okoz a Gyes-ről való visszatérés a nők számára	- Szakemberek segítenek a bölcsődében, hogy a gyermekek minél előbb beilleszkedjenek, és a nők hamarabb visszatérhessenek a munka világába.
Fogyatékkal élők	- Biztonságos közlekedés a fogyatékkal élők számára nem teljes mértékben biztosított	Akadálymentes, biztonságos közlekedés megvalósítása a közterületeken pályázatok útján
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	környezetszennyezés	kamerarendszer telepítés, kedvelt illegális hulladéklerakók többszöri ellenőrzése
	szennyvízhálózat korszerűsítése	teljes szennyvízhálózati rendszer átépítése
	Borkápolna és rendezvényudvar felújításának befejezése	többfunkciós létesítmény létrehozása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák asszimilálódnak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők fel tudjanak zárkózni a magasabb színvonalon élő társadalmi rétegekbe.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatását, különböző jártasságok megszerzését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségi állapotára és életkörülményeire.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkaerő piacra való visszatérésük megkönnyítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők a településen, illetve települések közötti közlekedésére, célunk, hogy az összes intézményt akadálymentessé tegyük.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

Romák és/vagy mélyszegénységben élők

A	Intézkedés címe:	A munkaprogramokban nagyobb létszámú részvétel, és hosszabb idejű foglalkoztatás, a munkaügyi központ által indított képzésekre való jelentkezés ösztönzése
B	Feltárt probléma megnevezése	A településen élő aktív korú között a munkanélküliek leginkább a romák és a mélyszegénységben élők körében jellemző.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Célunk rövid, közép és hosszú távon, hogy a munkanélküliek arányát csökkenteni tudjuk, az önkormányzat több ember foglalkoztatása váljon lehetővé és növekedjenek a képzettséggel rendelkező száma.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	pályázati koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.Kompetenciamérés, képzés 2. pályázati lehetőségek felkutatása 3. képzések indítása
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Vámosújfalú Község Önkormányzat polgármestere, önkormányzati hivatal dolgozói
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029.05.28.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	önkormányzati adatok,, TelR KSH csökken a munkanélküliek száma, munkahelyek létrejötte, alacsony lesz a munkanélküliségi ráta, nő a foglalkoztatás
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Munkaügyi központok, képzést nyújtó szervek, pályázati lehetőség felkutatása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Munkalehetőségek biztosítása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Más önkormányzatokkal együttműködve a közmunka programban megtermelt termékek egymás közötti adás-vétele.

Gyermekek

A	Intézkedés címe:	Fokozott szülő és pedagógus együttműködés, szakemberek alkalmazása a nehézségekkel küzdő gyermekek problémájának megoldása érdekében.
B	Feltárt probléma megnevezése	Az iskolában és óvodában a gyermekek beilleszkedési problémákkal és magatartás zavarral küzdenek, amely kihathat a gyermekek tanulmányi eredményeire.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Célunk, hogy az intézményekben a gyermekek jó légkörben tanulhassanak, a szülői munkaközösség és a pedagógusok között nagyobb összetartás legyen a gyermekek érdekében. A probléma megoldása, szakemberek, gyermekpszichológusok bevonása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	családsegítő program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007- 2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. igényfelmérés közös programokon való részvételi szándék iránt 2. közös szülő, gyermek és pedagógus klub megszervezése 3. fórumok, tájékoztatók tartása
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Vámosújfalú Község Önkormányzat polgármestere
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029.05.28.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Eredményességi mutatók: A gyermekek és a pedagógusok közötti szorosabb kapcsolat kialakulása. A magatartással és beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek nehézségeinek megkönnyítése, tanulmányi eredmények javítása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi fedezet, személyi feltételek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Programok folyamatos biztosítása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Szegilong Község Önkormányzatával feladat-ellátási megállapodásunk van a mnin bölcsődére és az óvodára mint telephely. Ha az ottani község szervez valamilyen eseményt a vámosújfalui óvodásokat, bölcsődéseket is elhívják és fordítva is.

Idősek

A	Intézkedés címe:	Több program szervezése az idősek számára, idősek klubja
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idősek számára nincs elegendő program. Veszélyt jelent az elszigeteltség.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idősek részére több program szervezése a fiatalabb korosztály bevonásával, ezáltal aktívabban vehetnének részt a közösség életében. Az idősek napja színesebbé tétele, kirándulások szervezése, egyházak látogatása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	önkormányzati költségvetési koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. közvélemény kutatás az idősek körében, hogy milyen programokon vennének részt szívesen 2. programok szervezése 3. következtetések levonása
G	Az intézkedés felelőse	Egyházak, Vámosújfalú Község Önkormányzata Felelős: Vámosújfalú Község Önkormányzata
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029.05.28.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az idősek egészségi állapota fizikálisan és mentálisan kevésbé romlik, az előző évhez képest kevesebben kérik a gondozást. Egészségtudatos életmód kialakítása az időseket érintő előadásokkal, tájékoztatásokkal, lehetőséget adva az elmagányosodó idősek számának csökkentésére
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi feltételek, pályázati lehetőségek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Tájékoztatás, motiválás. Az érintettek érdeklődésének folyamatos fenntartása. Az érintett terület szakembereinek folyamatos kontaktusa.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	A Ruszin Nemzetiségi Ökormányzat által szervezett kirándulásokon programokon akár ingyenesen is részt vehetnek.

Nők

A	Intézkedés címe:	Létrehozott bölcsődébe felvett gyermekek beilleszkedésének segítése ezzel együtt segítve a nők Gyes-ről való visszatérését a munka világába
B	Feltárt probléma megnevezése	A nők körében nagy problémát okoz a Gyes-ről való visszatérés a munka világába, ezáltal a nők körében csökkenhet a gyermekvállalás.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Célunk, hogy megkönnyítsük az édesanyák munkába való visszatérését ezért is valósult meg településünkön az Óvoda épületén belül egy külön csoportban a bölcsődei csoport, így segítve a nőket.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	ciklus program
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Igény felmérése 2. pénzügyi feltételek felmérése 3. lehetőségek felmérése
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Vámosújfalú Község Önkormányzat polgármestere
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2029.05.28.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az álláskereső nők köréből a foglalkoztatottak száma nő
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi támogatások, pályázati lehetőségek nyomon követése a mini bölcsőde működtetéséhez, üzemeltetéséhez. Pénzügyi feltételek, személyi feltételek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos tanácsadás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Több Önkormányzattal kötött az önkormányzatunk feladatellátási megállapodást bölcsődei ellátással kapcsolatban ez azt jelenti, hogy más telepüestről is hozhatják a 3 éves kort még be nem töltött gyermeküket a szülők.

Fogyatékkal élők

A	Intézkedés címe:	Akadálymentes, biztonságos közlekedés a közterületeken
B	Feltárt probléma megnevezése	A biztonságos közlekedés a fogyatékkal élők számára a településen nem teljes mértékben biztosított.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Akadálymentes, biztonságos közlekedés megvalósítása a közterületeken pályázatok útján. A fogyatékkal élők mindennapjait segítené a biztonságos, akadálymentes közlekedési lehetőség Közlekedéshez való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	pályázati koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékkal Élők Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A hiányosságok feltárása, pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok benyújtása, a tervezett beruházás megvalósítása. Fokozott figyelem az akadálymentesség biztosítására, hangjelzést adó, világító (foszforeszkáló) gyalogos átkelőhely kialakítása. Járdák, útburkolatok megújítása, mozgáskorlátozottak számára további parkolók kialakítása.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Vámosújfalui Község Önkormányzat polgármestere Vámosújfalui Község Önkormányzata
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos, 2029.05.28.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A fogyatékkal élők számára akadálymentes közlekedési lehetőség a község több pontján.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán: pályázatírók, önkormányzati közreműködők, tervezők. Pénzügyi: pályázati támogatás (Hazai forrás), önkormányzati önerő. Technikai: korszerű irodatechnika, korszerű informatikai rendszer/hálózat.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos karbantartás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás

A	Intézkedés címe:	Környezetszennyezés felszámolása
B	Feltárt probléma megnevezése	település belterületén és külterületén eldobált és illegálisan elhelyezett nagy mennyiségű szemét
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	További telepített kamera rendszer, a külterületek elhelyezett illegális hulladéklerakók felszámolása a köztisztaság biztosítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	ciklus program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok készítése, megvalósítása.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Vámosújfalú Község Önkormányzata
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos, 2029.05.28.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	kevesebb elhelyezett illegális hulladék
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos karbantartás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Szennyvízhálózat korszerűsítése
B	Feltárt probléma megnevezése	település belterületén lévő szennyvízhálózat elavult valamint beépítésekor nem számítottak a benépesedésre.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A szennyvíz ne jöjjön mindig vissza feltörve és kellemetlen bűzt és baktériumokat hagyva, az esőzés miatt a magasabb dombon lévő településektől is ide folyik a szennyvíz, ennek megszüntetése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	ciklus program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok készítése, megvalósítása.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Vámosújfalú Község Önkormányzata
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos, 2029.05.28.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A szennyvíz ne öntse el az utakat, és ne bűzölögjön.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos karbantartás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Borkápolna és rendezvényudvar felújításának befejezése
B	Feltárt probléma megnevezése	A borkápolna és rendezvényudvar félbehagyott épületének felújítása.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A felújítást követően turisztikai célokra történő hasznosítása, későbbiekben idősek bentlakásos otthona is kialakítható belőle.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	ciklus program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok készítése, megvalósítása.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Vámosújfalú Község Önkormányzata
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos, 2029.05.28.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Községbe beáramló nagyobb turizmus, később idősek segítése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos karbantartás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Intézkedés sorszáma	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Környezetszennyezés felszámolása	település belterületén és külterületén eldobált és illegálisan elhelyezett nagy mennyiségű szemét	További telepített kamera rendszer, a külterületek elhelyezett illegális hulladéklerakók felszámolása a köztisztaság biztosítása.	ciklus program.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok készítése, megvalósítása.	Vámosújfalú Község Önkormányzata	Folyamatos, 2029.05.28.	kevesebb elhelyezett illegális hulladék	Humán és pénzügyi erőforrások.	Folyamatos karbantartás.	Nem releváns.
2	Szennyvízhálózat korszerűsítése	település belterületén lévő szennyvízhálózat elavult valamint beépítéskor nem számítottak a benépesedésre.	A szennyvíz ne jöjjön mindig vissza feltörve és kellemetlen bűzt és baktériumokat hagyva, az esőzés miatt a magasabb dombon lévő településektől is ide folyik a szennyvíz, ennek megszüntetése.	ciklus program.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok készítése, megvalósítása.	Vámosújfalú Község Önkormányzata	Folyamatos, 2029.05.28.	A szennyvíz ne öntse el az utakat, és ne bűzölgjön.	Humán és pénzügyi erőforrások.	Folyamatos karbantartás.	Nem releváns.
3	Borkápolna és rendezvényudvar felújításának befejezése	A borkápolna és rendezvényudvar félbehagyott épületének felújítása	A felújítást követően turisztikai célokra történő hasznosítása, későbbiekben idősök bentlakásos otthona is kialakítható belőle.	ciklus program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok készítése, megvalósítása.	Vámosújfalú Község Önkormányzata	Folyamatos, 2029.05.28.	Községbe beáramló nagyobb turizmus, később idősök segítése	Humán és pénzügyi erőforrások.	Folyamatos karbantartás.	Nem releváns.

...												
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	A munkaprogramokban nagyobb létszámú részvétel, és hosszabb idejű foglalkoztatás, a munkaügyi központ által indított képzésekre való jelentkezés ösztönzése	A településen élő aktív korú között a munkanélküliek leginkább a romák és a mélyszegénységben élők körében jellemző.	Célunk rövid, közép és hosszú távon, hogy a munkanélküliek arányát csökkenteni tudjuk, az önkormányzat több ember foglalkoztatása váljon lehetővé és növekedjenek a képzettséggel rendelkező száma.	pályázati koncepció	Új Roma Stratégia (2019-2030)	1.Kompetenciamérés, képzés 2. pályázati lehetőségek felkutatása 3. képzések indítása	Vámosújfalui Község Önkormányzat polgármestere, önkormányzati hivatal dolgozói	2029.05.28.	önkormányzati adatok,, TelR KSH csökken a munkanélküliek száma, munkahelyek létrejötté, alacsony lesz a munkanélküliségi ráta, nő a foglalkoztatás	Munkaügyi központok, képzést nyújtó szervek, pályázati lehetőség felkutatása	Munkalehetőségek biztosítása.	Más önkormányzatokkal együttműködve a közmunka programban megtermelt termékek egymás közötti adásvétele.
...												
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Fokozott szülő és pedagógus együttműködés, szakemberek alkalmazása a nehézségekkel küzdő gyermekek problémájának megoldása érdekében.	Az iskolában és óvodában a gyermekek beilleszkedési problémákkal és magatartás zavarral küzdenek, amely kihathat a gyermekek tanulmányi eredményeire.	Célunk, hogy az intézményekben a gyermekek jó légkörben tanulhassanak, a szülői munkaközösség és a pedagógusok között nagyobb összetartás legyen a gyermekek érdekében. A probléma megoldása, szakemberek, gyermekpszichológusok bevonása.	családsegítő program.	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007- 2032)	1. igényfelmérés közös programokon való részvételi szándék iránt 2. közös szülő, gyermek és pedagógus klub megszervezése 3. fórumok, tájékoztatók tartása	Felelős: Vámosújfalui Község Önkormányzat polgármestere Résztevők: óvodai, bölcsődei, iskolai intézmény dolgozói, vezetői	2029.05.28.	Eredményességi mutatók: A gyermekek és a pedagógusok közötti szorosabb kapcsolat kialakulása. A magatartással és beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek nehézségeinek megkönnyítése, tanulmányi eredmények javítása.	Pénzügyi fedezet, személyi feltételek	Programok folyamatos biztosítása.	Szegilong Község Önkormányzatával megállapodásunk van a mini bölcsődére és az óvodára mint telephely. Ha az ottani község szervez valamilyen eseményt a vámosújfalui óvodásokat, bölcsődéseket is elhívják és fordítva is.

III. A nők esélyegyenlősége												
1	Létrehozott bölcsődébe felvett gyermekek beilleszkedésének segítése ezzel együtt segítve a nők Gyestről való visszatérését a munka világába	A nők körében nagy problémát okoz a Gyestről való visszatérés a munka világába, ezáltal a nők körében csökkenhet a gyermekvállalás.	Célunk, hogy megkönnyítsük az édesanyák munkába való visszatérését ezért is valósult meg településünkön az Óvoda épületén belül egy külön csoportban a bölcsődei csoport, így segítve a nőket.	ciklus program..	A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030)	1. Igény felmérése 2. pénzügyi feltételek felmérése 3. lehetőségek felmérése	Vámosújfalú Község Önkormányzat polgármestere	2029.05.28.	Az álláskereső nők köréből a foglalkoztatottak száma nő	Pénzügyi támogatások, pályázati lehetőségek nyomon követése a mini bölcsőde működtetéséhez, üzemeltetéséhez. Pénzügyi feltételek, személyi feltételek	Folyamatos tanácsadás.	Több Önkormányzattal kötött az önkormányzatunk feladatellátási megállapodást bölcsődei ellátással kapcsolatban ez azt jelenti, hogy más településről is hozhatják a 3 éves kort még be nem töltött gyermeküket a szülők.
...												
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Több program szervezése az idősek számára, idősek klubja	Az idősek számára nincs elegendő program. Veszélyt jelent az elszigeteltség.	Az idősek részére több program szervezése a fiatalabb korosztály bevonásával, ezáltal aktívabban vehetnének részt a közösség életében. Az idősek napja színesebbé tétele, kirándulások szervezése, egyházak látogatása.	önkormányzati költségvetési koncepció.	Idősügyi Nemzeti Stratégia, (2023-2024)	1. közvélemény kutatás az idősek körében, hogy milyen programokon vennének részt szívesen 2. programok szervezése 3. következtetések levonása	Egyházak, Vámosújfalú Község Önkormányzata Felelős: Vámosújfalú Község Önkormányzata Résztevők: önkormányzati dolgozók	2029.05.28.	Az idősek egészségi állapota fizikálisan és mentálisan kevésbé romlik, az előző évhez képest kevesebben kéri a gondozást. Egészségtudatos életmód kialakítása az időseket érintő előadásokkal, tájékoztatásokkal, lehetőséget adva az elmagányosodó idősek számának csökkentésére	Pénzügyi feltételek, pályázati lehetőségek	Tájékoztatás, motiválás. Az érintettek érdeklődésének folyamatos fenntartása. Az érintett terület szakembereinek folyamatos kontaktusa.	A Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat által szervezett kirándulásokon programokon akár ingyenesen is részt vehetnek.

V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Akadálymentes, biztonságos közlekedés a közterületeken	A biztonságos közlekedés a fogyatékkal élők számára a településen nem teljes mértékben biztosított.	Akadálymentes, biztonságos közlekedés megvalósítása a közterületeken pályázatok útján. A fogyatékossgal élők mindennapjait segítené a biztonságos, akadálymentes közlekedési lehetőség Közlekedéshez való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.	pályázati koncepció	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	A hiányosságok feltárása, pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok benyújtása, a tervezett beruházás megvalósítása. Fokozott figyelem az akadálymentesség biztosítására, hangjelzést adó, világító (foszforeszkáló) gyalogos átkelőhely kialakítása. Járdák, útburkolatok megújítása, mozgáskorlátozottak számára további parkolók kialakítása.	Vámosújfalú Község Önkormányzat polgármestere Vámosújfalú Község Önkormányzata	Folyamatos, 2029.05.28..	A fogyatékossgal élők számára akadálymentes közlekedési lehetőség a község több pontján.	Humán: pályázatírók, önkormányzati közreműködők, tervezők. Pénzügyi: pályázati támogatás (Hazai forrás), önkormányzati önerő. Technikai: korszerű irodatechnika, korszerű informatikai rendszer/hálózat.	Folyamatos karbantartás.	nem releváns
...												

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

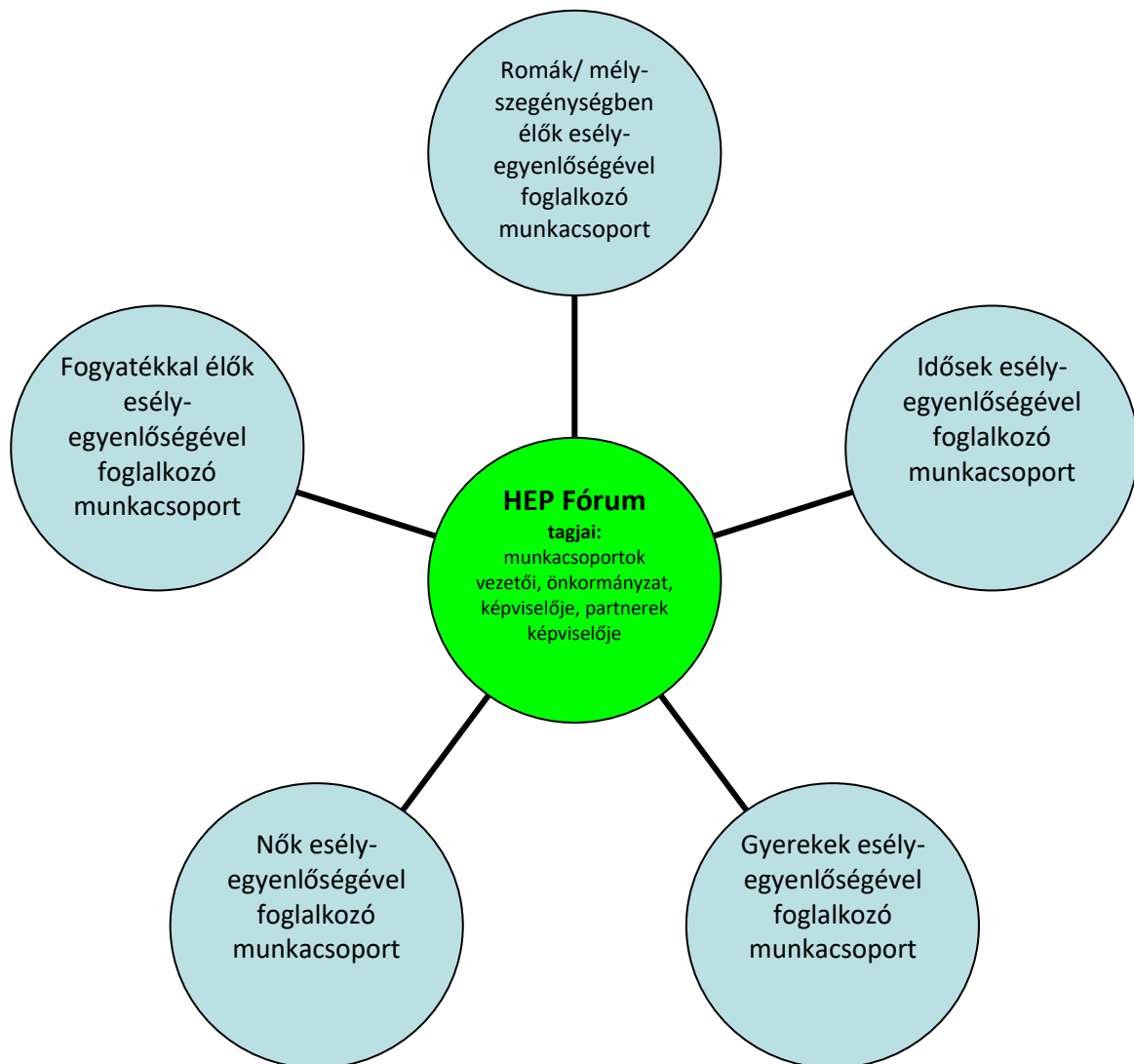
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a

befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Vámosújfalú Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Vámosújfalú Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 29/2024. (V.29.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Dátum : Vámosújfalú, 2024.05.28.

